ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ: ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΜΗΤΡΩΟΥ / Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.
Πληροφορίες: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
Τηλέφωνο: 2103382336
E-mail: georgopoulos@acci.gr

Αθήνα,21/09/2018
Αριθ.Πρωτ.:1275927

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΗΣ-Εμποροβιομηχανικαί, Ναυπηγικαί, Ναυτιλιακαί, Τουριστικαί και Οικοδομικαί Επιχειρήσεις Α.Ε.».**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Ανακοινώνει ότι :

Την **21/09/2018** καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΗΣ-Εμποροβιομηχανικαί, Ναυπηγικαί, Ναυτιλιακαί, Τουριστικαί και Οικοδομικαί Επιχειρήσεις Α.Ε.»,** το διακριτικό τίτλο «**ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε.**» και αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. **266801000**:

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1485072 οι εγκεκριμένες από την 30/08/2018 Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις** με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται για τη χρήση **01/01/2017 έως 31/12/2017**.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1485075 η από 30/08/2018 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης** σύμφωνα με την οποία **ορίστηκε για τον έλεγχο** των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από **01/01/2018 έως 31/12/2018**:

Η ελεγκτική εταιρεία **«GRANT THORNTON Α.Ε.»**, με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 127.

Σχετικό έγγραφο άσκησης ελέγχου της Περιφέρειας Αττικής, ΠΕ Αθηνών Κεντρικός Τομέας (Α.Π.: 14091 - 04/09/2018).

Με Εντολή Προέδρου ΕΒΕΑ
Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η γνησιότητα της παρούσας, μπορεί να ελεγχθεί, στην Ηλ. Δ/νση: https://www.businessregistry.gr/ - επιλογή «Δημοσιότητα».

ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε.
ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)

Χρήση 01.01.2017–31.12.2017

ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ

ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ -ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 1512/01/Β/86/1511 - ΑΡ. ΓΕΜΗ : 000266801000

Λ. Αθηνών 24, ΤΚ 10441, Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. Ετήσια Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή 4
Β. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου 8
Γ. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31/12/2017 14
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης 14
Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος 16
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων 17
Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων 18
Κατάσταση Ταμιακών Ροών (έμμεση μέθοδος) 19
Δ. Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ 20
1. Πληροφορίες για την εταιρία 20
1.1. Γενικές Πληροφορίες 20
1.2. Φύση Δραστηριοτήτων 20
1.3. Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων 21
1.4. Δομή του Ομίλου 21
2. Βασικές Λογιστικές Αρχές 22
2.1. Πρότυπα και Διερμηνείες 22
Α) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση 22
Β) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση 23
2.2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές 28
2.2.1. Κρίσεις 28
2.2.2. Εκτιμήσεις και παραδοχές 29
3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών 31
3.1. Μετατροπή στοιχείων σε ξένο νόμισμα 31
3.2. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία 31
3.3. Άυλα περιουσιακά στοιχεία 32
3.4. Ενοποίηση 32
3.4.1. Θυγατρικές 32
3.4.2. Συμμετοχές σε θυγατρικές (εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις) 33
3.4.3. Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές 33
3.4.4. Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές 33
3.5. Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού 34
3.5.1. Δάνεια και απαιτήσεις 34
3.5.2. Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων 35
3.5.3. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού 35
3.5.4. Επενδύσεις κατεχόμενες ως την λήξη 36
3.6. Αποθέματα 36
3.7. Εμπορικές απαιτήσεις 36
3.8. Απομείωση αξίας στοιχείων του ενεργητικού 36
3.9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 37
3.10. Μετοχικό κεφάλαιο 37
3.11. Τακτικό αποθεματικό 37
3.12. Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος 38
3.12.1. Τρέχουσα Φορολογία 38
3.12.2. Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος 38
3.13. Παροχές στο προσωπικό 38
3.13.1. Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία 39
3.14. Προβλέψεις 39
3.15. Αναγνώριση εσόδων και δαπανών 40
3.16. Μισθώσεις 41
3.17. Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις 42
3.18. Δανειακές υποχρεώσεις 42
3.19. Διανομή μερισμάτων 43
4. Σημειώσεις στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις 44
4.1. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία 44
4.2. Άυλα περιουσιακά στοιχεία 45
4.3. Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις 46
4.4. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις 46
4.5. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις 48
4.6. Αποθέματα 48
4.7. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις 48
4.8. Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού 49
4.9. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων 49
4.10. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα 50

4.11. Μετοχικό Κεφάλαιο 50
4.12. Λοιπά αποθεματικά 51
4.13. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία 51
4.14. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις 53
4.15. Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις 53
4.16. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις 53
4.17. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις 53
4.18. Δανειακές Υποχρεώσεις 54
4.19. Πωλήσεις 54
4.20. Κόστος Πωλήσεων 55
4.21. Έξοδα Διοίκησης 55
4.22. Έξοδα Διάθεσης 56
4.23. Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης 56
4.24. Λοιπά Έσοδα – Έξοδα Εκμετάλλευσης 56
4.25. Χρηματοοικονομικά Έξοδα- Έσοδα 57
4.26. Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων 57
4.27. Φόρος Εισοδήματος 58
4.28. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων 58
4.29. Παροχές Προσωπικού 59
4.30. Δεσμεύσεις και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις 59
4.30.1. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις 59
4.30.2. Δεσμεύσεις 60
4.30.3. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις 61
4.31. Αμοιβές και Λοιπές Παροχές Διευθυντών 61
4.32. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη 61
5. Σκοποί και πολιτική διαχείρισης κινδύνων 62
5.1. Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου 63
5.2. Ανάλυση συναλλαγματικού κινδύνου 63
5.3. Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας 64
5.4. Ανάλυση ευαισθησίας κίνδυνου επιτοκίου 65
6. Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου 66
7. Μεταγενέστερα γεγονότα της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης 67

Α. Ετήσια Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη με επιφύλαξη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2017, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιπτώσεις των θεμάτων 1 έως 2 και τις πιθανές επιπτώσεις του θέματος 3 που μνημονεύονται στην παράγραφο της έκθεσής μας 'Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη', οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ενοποιημένες ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση για γνώμη με επιφύλαξη
Από τον έλεγχο μας προέκυψαν τα εξής:

1. Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών, που προβλέπονται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, δεν έχει διενεργηθεί απομείωση επί αποθεμάτων λογιστικής αξίας ευρώ 603 χιλ. και ευρώ 508 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα. Κατά την εκτίμησή μας έπρεπε να έχει διενεργηθεί απομείωση ποσού ευρώ 603 χιλ. και ευρώ 508 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα. Λόγω του γεγονότος αυτού η αξία των αποθεμάτων και τα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου και της Εταιρίας εμφανίζονται αυξημένα κατά ευρώ 603 χιλ. και ευρώ 508 χιλ. αντίστοιχα, τα αποτελέσματα της κλειόμενης και των προηγούμενων χρήσεων του Ομίλου αυξημένα κατά ευρώ 58 χιλ. και ευρώ 545 χιλ. αντίστοιχα, και τα αποτελέσματα της κλειόμενης και των προηγούμενων χρήσεων της Εταιρίας αυξημένα κατά ευρώ 49 χιλ. και ευρώ 459 χιλ. αντίστοιχα.
2. Στις Απαιτήσεις από πελάτες και στα Λοιπά Κυκλοφοριακά Στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνονται και απαιτήσεις σε καθυστέρηση από την προηγούμενη χρήση, συνολικού ποσού ευρώ 1.475 χιλ και ευρώ 808 χιλ για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα. Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών, που προβλέπονται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, δεν έχει διενεργηθεί απομείωση επί των απαιτήσεων αυτών, κατά την εκτίμησή μας ποσού ευρώ 1.475 χιλ και ευρώ 808 χιλ για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα. Λόγω του γεγονότος αυτού η αξία των απαιτήσεων και τα ίδια κεφάλαια εμφανίζονται αυξημένα κατά ευρώ 1.475 χιλ και ευρώ 808 χιλ για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα, τα αποτελέσματα της κλειόμενης και της προηγούμενης χρήσης του Ομίλου αυξημένα κατά ευρώ 203 χιλ και ευρώ 585 χιλ αντίστοιχα, και τα αποτελέσματα της κλειόμενης και της προηγούμενης χρήσης της Εταιρίας αυξημένα κατά ευρώ 77 χιλ και ευρώ 356 χιλ αντίστοιχα.

3. Οι φορολογικές υποχρεώσεις των θυγατρικών εταιριών «Πετροτέκ Κρήτης Α.Ε.» και «Πετροτέκ Μακεδονίας Α.Ε.» δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις από 2011 έως και 2014. Ως εκ τούτου τα φορολογικά αποτελέσματα των χρήσεων αυτών δεν έχουν καταστεί οριστικά. Ο Όμιλος δεν έχει προβεί σε εκτίμηση των πρόσθετων φόρων και των προσαυξήσεων που πιθανόν καταλογιστούν σε μελλοντικό φορολογικό έλεγχο και δεν έχει σχηματίσει σχετική πρόβλεψη για αυτή την ενδεχόμενη υποχρέωση. Από τον έλεγχό μας δεν έχουμε αποκτήσει εύλογη διασφάλιση σχετικά με την εκτίμηση του ύψους της πρόβλεψης που τυχόν απαιτείται.

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων
οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για γνώμη με επιφύλαξη.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά έχουν
υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ 'αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως
αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές

τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

γ) Στο λογαριασμό «Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού» περιλαμβάνεται και ποσό ευρώ 311 χιλ. που έχει δοθεί, σε μέλη Δ.Σ. των θυγατρικών εταιρειών «Πετροτέκ Α.Ε.» και «Πετροτέκ Μακεδονίας Α.Ε.» ως προκαταβολή, το οποίο εμπίπτει στις απαγορευτικές διατάξεις του άρθρου 23α του κωδ. Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 03 Αυγούστου 2018
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Σπύρος Αποστολόπουλος
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30221

Grant Thornton
An instinct for growth™
Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Β. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

ΕΤΗΣΙΑ ΈΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε. επί των Ενοποιημένων και Εταιρικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Εταιρίας για τη χρήση 01.01.2017-31.12.2017 (βάσει του άρθρου 43α του Κ.Ν. 2190/1920)

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας μας έχει την τιμή να υποβάλλει την ακόλουθη Έκθεση που αφορά την εταιρική χρήση που καλύπτει το χρονικό διάστημα από 01.01.2017 έως 31.12.2017. Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν δημιουργηθεί και δημοσιευθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB).

Σκοπός της παρούσας Έκθεσης είναι να δοθεί στους κ.κ. Μετόχους μια, κατά το δυνατόν, πλήρη εικόνα των δραστηριοτήτων της Εταιρίας και του Ομίλου κατά την τρέχουσα χρήση, καθώς και των προοπτικών που διαφαίνονται για το μέλλον.

1. **Εξέλιξη των εργασιών της εταιρείας**

Η εξέλιξη των εργασιών της Εταιρείας και του Ομίλου, όπως π.χ. κύκλος εργασιών, τα μικτά κέρδη της χρήσεως, έξοδα κλπ. σε σχέση με την προηγούμενη χρήση παρατίθενται παρακάτω στους πίνακες «Αριθμοδείκτες Οικονομικής Διάρθρωσης» και «Αριθμοδείκτες Αποδόσεως και Αποδοτικότητας».

2. **Οικονομική θέση της Εταιρίας και του Ομίλου**

Η οικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31/12/2017 κρίνεται ικανοποιητική. Τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας κατά την 31/12/2017 ανέρχονται σε ποσό € 6.824.040 έναντι € 6.146.403 της προηγούμενης χρήσεως.

Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2017 και 2016 έχουν ως εξής:

Αριθμοδείκτες οικονομικής διάρθρωσης

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΙΑ			
	31/12/2017		**31/12/2016**		**31/12/2017**		**31/12/2016**	
Κυκλοφορούν ενεργητικό	18.982.139	83%	18.737.067	82%	9.175.032	64%	9.945.522	66%
Σύνολο ενεργητικού	22.854.115		22.770.518		14.269.180		15.125.350	
Πάγιο ενεργητικό	3.871.975	17%	4.033.451	18%	5.094.149	36%	5.179.828	34%
Σύνολο ενεργητικού	22.854.115		22.770.518		14.269.180		15.125.350	

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την αναλογία κεφαλαίων που έχει διατεθεί σε κυκλοφοριακό και πάγιο ενεργητικό.

Ίδια κεφάλαια	7.690.469	51%	7.380.578	48%	6.824.040	92%	6.146.403	68%
Σύνολο υποχρεώσεων	15.163.646		15.389.940		7.445.141		8.978.947	

Ο παραπάνω δείκτης δείχνει την οικονομική αυτάρκεια της Εταιρείας.

Σύνολο υποχρεώσεων	15.163.646	66%	15.389.940	68%	7.445.141	52%	8.978.947	59%
Σύνολο παθητικού	22.854.115		22.770.518		14.269.180		15.125.350	
Ίδια κεφάλαια	7.690.469	34%	7.380.578	32%	6.824.040	48%	6.146.403	41%
Σύνολο παθητικού	22.854.115		22.770.518		14.269.180		15.125.350	

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την δανειακή εξάρτηση της εταιρείας

Ίδια κεφάλαια	7.690.469	199%	7.380.578	183%	6.824.040	134%	6.146.403	119%
Πάγιο ενεργητικό	3.871.975		4.033.451		5.094.149		5.179.828	

Ο δείκτης αυτός δείχνει το βαθμό χρηματοδοτήσεως των ακινητοποιήσεων της εταιρείας από τα Ίδια Κεφάλαια.

Κυκλοφορούν ενεργητικό	18.982.139	141%	18.737.067	142%	9.175.032	140%	9.945.522	130%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	13.420.390		13.180.156		6.541.515		7.665.844	

Ο δείκτης αυτός δείχνει την δυνατότητα της Εταιρείας να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

Κεφάλαιο κινήσεως	5.561.749	29%	5.556.910	30%	2.633.516	29%	2.279.678	23%
Κυκλοφορούν ενεργητικό	18.982.139		18.737.067		9.175.032		9.945.522	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ποσοστό το τμήμα του Κυκλοφορούντος ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται από το πλεόνασμα των διαρκών κεφαλαίων (Ιδίων Κεφαλαίων και Μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων).

Αριθμοδείκτες αποδόσεως και αποδοτικότητας

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΙΑ			
	31/12/2017		31/12/2016		31/12/2017		31/12/2016	
Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ τόκων & φόρων	1.637.135	10%	2.281.389	15%	-235.365	-4%	-202.243	-3%
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	15.873.768		15.398.023		5.555.191		5.914.937	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την απόδοση της εταιρείας χωρίς το συνυπολογισμό των εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων.

Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως μετά φόρων	803.051	5%	1.006.280	6%	1.050.339	19%	999.269	16%
Σύνολο εσόδων	15.944.310		15.519.680		5.672.406		6.079.491	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την συνολική απόδοση της εταιρείας σε σύγκριση με τα συνολικά της έσοδα

Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως μετά φόρων	803.051	10%	1.006.280	14%	1.050.339	15%	999.269	16%
Ίδια κεφάλαια	7.690.469		7.380.578		6.824.040		6.146.403	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας.

Μικτά αποτελέσματα	4.937.125	31%	5.555.288	36%	1.764.139	32%	1.695.518	29%
Πωλήσεις αποθεμάτων & υπηρεσιών	15.873.768		15.398.023		5.555.191		5.914.937	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστιαίο μέγεθος του μικτού κέρδους επί των πωλήσεων της εταιρείας.

Λοιπές πληροφορίες

Σχετικά με τις δράσεις της Εταιρείας για τα εργασιακά θέματα του προσωπικού της αναφέρεται πως η Εταιρεία επενδύει σημαντικά στην εκπαίδευση του συνόλου των εργαζομένων της και στην παροχή ίσων ευκαιριών εξέλιξης μέσα από διαδικασίες εσωτερικής μετακίνησης και προαγωγών.

Σχετικά με τις δράσεις της Εταιρείας για τα περιβαλλοντικά θέματα αναφέρεται πως η Εταιρεία συμμετέχει ενεργά στην ευαισθητοποίηση των εργαζομένων της σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και υιοθέτησης μιας υπεύθυνης στάσης ζωής.

Η έδρα της Εταιρείας είναι στην Αθήνα , Λεωφόρος Αθηνών 24.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης. Η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

3. Προβλεπόμενη πορεία του Ομίλου και της Εταιρίας

Η πολύχρονη παρουσία της μητρικής, αλλά και των θυγατρικών της πλέον, στον χώρο των μηχανημάτων και αντλιών εξοπλισμού πρατηρίων, είναι η βάση και η αφετηρία δημιουργίας περαιτέρω συνεργασιών που μπορούν να καλύψουν ομοιόμορφα όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας μας, αλλά και αρκετές χώρες του εξωτερικού. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις όλων των Ελληνικών και των διεθνών οργανισμών αφενός για περαιτέρω ύφεση στην παγκόσμια οικονομία και αφετέρου για ιδιαίτερα χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας συνθέτουν ένα αβέβαιο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον για τα επόμενα έτη.

4. Σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης

Μέχρι την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης αυτής δεν έχει συμβεί κανένα άλλο γεγονός, που θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά την Χρηματοοικονομική θέση και την πορεία του Ομίλου και της Εταιρίας.

5. Σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και συνδεδεμένων μερών

Οι συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρίας με τα συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα στη διάρκεια της χρήσης 2017, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Οι συναλλαγές συνοψίζονται στον κάτωθι πίνακες:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Πωλήσεις Εμπορευμ/των / υπηρεσίες				
Θυγατρικές	-	-	130.051	118.651
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	28.166	28.330	17.581	23.960
Σύνολα	**28.166**	**28.330**	**147.632**	**142.611**
Λοιπά Έσοδα / Έξοδα				
Θυγατρικές	-	-	48.000	48.000
Σύνολα	**-**	**-**	**48.000**	**48.000**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα / Έξοδα				
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	26.198	25.270	26.198	25.270
Σύνολα	**26.198**	**25.270**	**26.198**	**25.270**
Αγορές Εμπορευμάτων / Υπηρεσιών				
Θυγατρικές	-	-	41.646	42.519
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	259.077	100.406	8.239	14.158
Σύνολα	**259.077**	**100.406**	**49.885**	**56.677**

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	**692.582**	**405.191**	**265.777**	**124.640**

Παρακάτω παρουσιάζονται τα υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Απαιτήσεις				
Θυγατρικές	-	-	41.227	-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	1.320.288	1.123.104	1.318.753	1.109.248
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	-	47.727		13.372
Σύνολα	**1.320.288**	**1.170.831**	**1.359.980**	**1.122.620**
Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές	-	-	6.999	1.412.411
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	140.384	98.542	-	-
Σύνολα	**140.384**	**98.542**	**6.999**	**1.412.411**

6. Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί στενά τις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται και προχωρά στη προληπτική εφαρμογή όλων των μέτρων που απαιτούνται προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η έκθεση του Ομίλου σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας, κτλ.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, δάνεια και υποχρεώσεις, κτλ

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από τη Διοίκηση και το Οικονομικό Τμήμα.

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τρέχουσες Συνθήκες Ελληνικής Οικονομίας

Με τη Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 18/07/2015, αποφασίστηκε η παύση της τραπεζικής αργίας αλλά παραμένουν σε ισχύ, έστω και με διαφοροποιήσεις, οι περιορισμοί στην κίνηση των κεφαλαίων. Κατά τη διάρκεια της δύσκολης αυτής περιόδου για την ελληνική οικονομία, η Διοίκηση του Ομίλου έλαβε και συνεχίζει να διατηρεί σε ισχύ μέχρι σήμερα όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να αντιμετωπίσει με επάρκεια τις επιπτώσεις από την επιβολή περιορισμού κεφαλαίων στην Ελλάδα. Ο κίνδυνος μη ομαλής συνέχισης της συνήθους δραστηριότητας της Εταιρείας ως αποτέλεσμα της επιβολής μέτρων περιορισμού κεφαλαίων, χαρακτηρίζεται ως χαμηλός.

Με βάση την γενικότερη αξιολόγηση που έγινε, η Διοίκηση της Εταιρείας έχει συμπεράνει ότι δεν απαιτείται να αναγνωριστούν περαιτέρω προβλέψεις ή χρεώσεις απομείωσης σχετιζόμενες με απαιτήσεις, αποθέματα ή λοιπά στοιχεία του ενεργητικού της εταιρείας.

Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις, και λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας της Εταιρείας, την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες της και την επέκταση των εργασιών της στο παρόν επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

Ο Όμιλος στα πλαίσια της δραστηριότητας εκτίθεται δυνητικά σε μια σειρά από κινδύνους. Οι δυνητικοί αυτοί κίνδυνοι αναλύονται κατωτέρω:

- **Πιστωτικός κίνδυνος:** Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος χρηματοοικονομικής ζημίας για τον Όμιλο σε περίπτωση που κάποιος πελάτης ή συναλλασσόμενος με χρηματοοικονομικό μέσο δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις και προέρχεται κυρίως από απαιτήσεις από πελάτες.

- **Κίνδυνος Ρευστότητας:** Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση. Οι υπάρχουσες διαθέσιμες εγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις προς τις εταιρίες που συνθέτουν τον Όμιλο, είναι επαρκείς ώστε να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε πιθανή έλλειψη ταμιακών διαθεσίμων. Η συνετή διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη του κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων και εγκεκριμένων τραπεζικών πιστώσεων.

- **Χρηματοδοτικός και επιτοκιακός κίνδυνος:** Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος. Όσον αφορά τις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, η Διοίκηση παρακολουθεί, σε συνεχή βάση, τις διακυμάνσεις των επιτοκίων και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών θέσεων για την αντιστάθμιση των κινδύνων που απορρέουν από αυτές. Το επιτόκιο του δανεισμού καθορίζεται σαν διατραπεζικό προσφερόμενο επιτόκιο κατά την ημερομηνία του δανεισμού πλέον ενός προκαθορισμένου περιθωρίου

- **Κίνδυνος Αγοράς:** Ο κίνδυνος αγοράς συνίσταται στον κίνδυνο ότι οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς θα επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει. Ο σκοπός της διαχείρισης του κινδύνου της αγοράς είναι να ελέγχει την έκθεση του Ομίλου στους κινδύνους αυτούς στο πλαίσιο αποδεκτών παραμέτρων, ενώ παράλληλα βελτιστοποιεί τις αποδόσεις.

- **Συναλλαγματικός κίνδυνος:** Συναλλαγματικός κίνδυνος υφίσταται για αγορές που πραγματοποιούνται σε Δολάριο Αμερικής και Λίρα Αγγλίας. Ο εν λόγω κίνδυνος είναι σχετικά χαμηλός για τον Όμιλο, καθώς η πολιτική του είναι η αποφυγή μεγάλων πιστώσεων σε οφειλές σε ξένο νόμισμα.

- **Διαχείριση Κεφαλαίου:** Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Ομίλου είναι η διασφάλιση και η διατήρηση της υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας καθώς και των υγιών κεφαλαιακών δεικτών , με σκοπό την υποστήριξη επιχειρηματικών σχεδίων του Ομίλου. Η πολιτική του Ομίλου είναι να διατηρήσει τους στόχους μόχλευσης σύμφωνα με ένα προφίλ υψηλού επιπέδου φερεγγυότητας.

Αθήνα, 3 Αυγούστου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΤΟ ΜΕΛΟΣ
ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΑΛΑΣΑΣ ΑΡΓΥΡΗΣ

Γ. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31/12/2017

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Ποσά σε €	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ		ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	4.1	3.654.817	3.771.350	2.985.347	3.050.034
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	4.2	72.210	110.304	71.439	108.153
Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις	4.3	0	0	2.000.700	2.000.700
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.4	93.354	84.346	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	4.5	51.594	67.451	36.663	20.940
Σύνολο		**3.871.975**	**4.033.451**	**5.094.149**	**5.179.827**
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Αποθέματα	4.6	3.651.023	3.581.450	2.507.000	2.498.181
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	4.7	12.615.996	11.910.006	5.228.077	5.509.597
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	4.8	2.312.035	2.923.048	1.307.770	1.807.798
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.9	143	162	143	162
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.10	402.942	322.401	132.043	129.785
Σύνολο		**18.982.139**	**18.737.067**	**9.175.032**	**9.945.523**
Σύνολο Ενεργητικού		**22.854.115**	**22.770.518**	**14.269.180**	**15.125.350**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	4.11	1.727.655	1.627.974	1.727.655	1.627.974
Λοιπά αποθεματικά	4.12	464.821	464.821	429.422	429.422
Αποτελέσματα εις νέον		5.158.237	4.925.869	4.666.963	4.089.007
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		**7.350.713**	**7.018.664**	**6.824.040**	**6.146.403**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		339.755	361.915		
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**7.690.468**	**7.380.579**	**6.824.040**	**6.146.403**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	4.13	582.537	542.046	195.530	186.531
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	4.4	484.218	506.966	457.843	481.714
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	4.14	676.501	1.160.771	250.253	644.858
Σύνολο		**1.743.256**	**2.209.783**	**903.626**	**1.313.103**
Βραχυπρόθεσμες					

Υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	4.15	2.875.274	2.209.019	1.556.941	1.319.173
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	4.16	98.543	1.020.635	0	0
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	4.18	3.625.833	3.937.847	2.123.906	2.369.735
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	4.17	6.820.741	6.012.656	2.860.668	3.976.936
Σύνολο		**13.420.391**	**13.180.157**	**6.541.515**	**7.665.844**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**15.163.647**	**15.389.940**	**7.445.141**	**8.978.947**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		**22.854.115**	**22.770.518**	**14.269.180**	**15.125.350**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

Ποσά σε €	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ		ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Πωλήσεις	4.19	15.873.768	15.398.023	5.555.191	5.914.937
Κόστος Πωλήσεων	4.20	(10.936.643)	(9.842.735)	(3.791.052)	(4.219.419)
Μικτό Κέρδος		**4.937.125**	**5.555.288**	**1.764.139**	**1.695.518**
Έξοδα διοίκησης	4.21	(1.677.838)	(1.139.576)	(805.900)	(616.327)
Έξοδα διάθεσης	4.22	(1.270.850)	(1.246.384)	(1.038.109)	(1.008.869)
Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης	4.23	(101.941)	(96.864)	(101.941)	(96.864)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	4.24	(319.902)	(912.732)	(170.771)	(340.256)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	4.24	70.542	121.657	117.216	164.555
Λειτουργικό κέρδος		**1.637.136**	**2.281.389**	**(235.366)**	**(202.243)**
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	4.25	(367.870)	(456.124)	(211.852)	(271.281)
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	4.25	67.660	51.305	49.752	41.713
Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων	4.26	(19)	(109)	(19)	(109)
Μερίσματα από θυγατρικές	-	0	0	1.425.000	1.425.000
Κέρδη προ φόρων	-	**1.336.907**	**1.876.461**	**1.027.515**	**993.080**
Φόρος εισοδήματος	4.27	(533.857)	(870.181)	22.823	6.189
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους		**803.050**	**1.006.280**	**1.050.338**	**999.269**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		681.306	886.466	1.050.338	999.269
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		121.744	119.815	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές	4.13	(18.343)	(40.085)	(3.613)	(14.470)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)	4.4	5.320	11.625	1.048	4.196
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου, καθαρά από φόρους		**(13.023)**	**(28.460)**	**(2.565)**	**(10.274)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**790.027**	**977.820**	**1.047.774**	**988.995**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		668.937	859.215	1.047.774	988.995
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		121.090	118.605	0	0
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**1.843.619**	**2.478.296**	**(111.173)**	**(85.623)**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Ποσά σε €	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2016		**1.627.974**	**435.104**	**4.563.121**	**6.626.199**	**386.559**	**7.012.758**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον			29.717	(29.717)	0		0
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης				(500.000)	(500.000)		(500.000)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές θυγατρικών εταιρειών				33.250	33.250	(143.250)	(110.000)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**0**	**29.717**	**(496.467)**	**(466.750)**	**(143.250)**	**(610.000)**
Αποτέλεσμα περιόδου		**0**	**0**	**886.466**	**886.466**	**119.815**	**1.006.280**
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές	4.13			(38.382)	(38.382)	(1.703)	(40.085)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)	4.4			11.131	11.131	494	11.625
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		**0**	**0**	**(27.251)**	**(27.251)**	**(1.209)**	**(28.460)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**0**	**0**	**859.215**	**859.215**	**118.605**	**977.820**
Υπόλοιπο την 31/12/2016		**1.627.974**	**464.821**	**4.925.869**	**7.018.664**	**361.915**	**7.380.578**
Υπόλοιπο την 1/1/2017		**1.627.974**	**464.821**	**4.925.869**	**7.018.664**	**361.915**	**7.380.578**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου		99.681			99.681		99.681
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης				(469.818)	(469.818)		(469.818)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές θυγατρικών εταιρειών				33.250	33.250	(143.249)	(110.000)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**99.681**	**0**	**(436.568)**	**(336.887)**	**(143.249)**	**(480.137)**
Αποτέλεσμα περιόδου		**0**	**0**	**681.306**	**681.306**	**121.744**	**803.050**
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές				(17.422)	(17.422)	(922)	(18.343)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)				5.052	5.052	267	5.319
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		**0**	**0**	**(12.370)**	**(12.370)**	**(655)**	**(13.025)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**0**	**0**	**668.937**	**668.937**	**121.090**	**790.027**
Υπόλοιπο την 31/12/2017		**1.727.655**	**464.821**	**5.158.237**	**7.350.713**	**339.755**	**7.690.468**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Ποσά σε €	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2016		**1.627.974**	**399.705**	**3.629.730**	**5.657.408**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον			29.717	(29.717)	0
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης				(500.000)	(500.000)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**0**	**29.717**	**(529.717)**	**(500.000)**
Αποτέλεσμα περιόδου		**0**	**0**	**999.269**	**999.269**
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές				(14.470)	(14.470)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)				4.196	4.196
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		**0**	**0**	**(10.274)**	**(10.274)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**0**	**0**	**988.995**	**988.995**
Υπόλοιπο την 31/12/2016		**1.627.974**	**429.422**	**4.089.007**	**6.146.403**
Υπόλοιπο την 1/1/2017		**1.627.974**	**429.422**	**4.089.007**	**6.146.403**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου		99.681			99.681
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης				(469.818)	(469.818)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**99.681**	**0**	**(469.818)**	**(370.137)**
Αποτέλεσμα περιόδου		**0**	**0**	**1.050.339**	**1.050.339**
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές				(3.613)	(3.613)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)				1.048	1.048
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		**0**	**0**	**(2.565)**	**(2.565)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**0**	**0**	**1.047.774**	**1.047.774**
Υπόλοιπο την 31/12/2017		**1.727.655**	**429.422**	**4.666.963**	**6.824.040**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμιακών Ροών (έμμεση μέθοδος)

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε €	**Σημ.**	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη Περιόδου πρό φόρων		**1.336.907**	**1.876.462**	**1.027.516**	**993.079**
Προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων		206.484	196.907	124.192	116.620
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού		16.972	10.927	2.028	1.053
Προβλέψεις		7.899	60.593	0	8.857
Συναλλαγματικές διαφορές		66.193	(14.569)	66.357	(12.845)
(Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση/απόσυρση ενσώματων παγίων	4.24	2.664	1.776	0	0
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλ. Προηγ.Χρήσεων		(3.850)	0	(3.850)	0
Κέρδη/Ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.26	19	109	19	109
Έξοδα απομείωσης / διαγραφής		34.709	595.615	0	186.941
Έσοδα από μερίσματα		0	0	(1.425.000)	(1.425.000)
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	4.25	(67.660)	(51.305)	(49.752)	(41.713)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	4.25	367.870	456.124	211.852	271.281
Σύνολο προσαρμογών		**631.301**	**1.256.177**	**(1.074.153)**	**(894.695)**
Ταμειακές Ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης		**1.968.208**	**3.132.638**	**(46.637)**	**98.384**
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης					
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		(69.573)	530.841	(8.819)	622.931
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		(666.431)	(887.341)	269.647	(55.375)
(Αύξηση) / μείωση λοιπών λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού		3.262.602	1.848.740	549.715	314.757
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλήν τραπεζών)		(2.583.500)	(1.429.572)	(1.318.006)	(1.008.145)
		(56.902)	**62.668**	**(507.463)**	**(125.832)**
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**1.911.306**	**3.195.306**	**(554.100)**	**(27.449)**
Καταβληθέντες τόκοι		(374.331)	(455.266)	(218.094)	(267.928)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(901.921)	(591.174)	0	(206.198)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		**635.054**	**2.148.866**	**(772.194)**	**(501.575)**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων	4.1	(54.214)	(58.479)	(22.016)	(27.336)
Αγορές ασώματων παγίων	4.2	(3.942)	(14.974)	(3.582)	(12.736)
Έσοδα από την πώληση ενσώματων παγίων		3.634	2.000	2.806	0
Μερίσματα εισπραχθέντα			0	1.425.000	1.425.000
Τόκοι που εισπράχθηκαν		99	11.713	66	2.120
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		**(54.423)**	**(59.740)**	**1.402.275**	**1.387.048**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου		99.681	0	99.681	0
Δάνεια αναληφθέντα		40.000	14.000	0	0
Δάνεια πληρωθέντα		(48.097)	(2.854.610)	(245.829)	(1.454.566)
Μερίσματα πληρωθέντα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	4.12	(469.818)	(500.000)	(469.818)	(500.000)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		(110.000)	(110.000)	0	0
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		**(488.234)**	**(3.450.610)**	**(615.966)**	**(1.954.566)**
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α+β+γ)		**92.398**	**(1.361.484)**	**14.115**	**(1.069.093)**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου		322.400	1.725.146	129.785	1.240.139
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(11.856)	(41.261)	(11.856)	(41.261)
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου		**402.942**	**322.401**	**132.043**	**129.785**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Δ. Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ

1. Πληροφορίες για την εταιρία

1.1. Γενικές Πληροφορίες

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ομίλου και της εταιρίας «ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ -ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ -ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ» έχουν προετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν δημιουργηθεί και δημοσιευθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB).

Η Εταιρία ιδρύθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 1970 (ΦΕΚ συστάσεως 113/02.03.1970). Η διάρκεια της Εταιρίας, σύμφωνα με το Καταστατικό της, ανέρχεται σε 50 χρόνια από την ημερομηνία ίδρυσής της. Η έδρα της εταιρίας στην οποία βρίσκονται και τα κεντρικά γραφεία της είναι στη Λεωφόρο Αθηνών 24, ΤΚ 10441, Αθήνα.

Οι μετοχές της εταιρίας ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ είναι ονομαστικές.

Η Εταιρία με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της στης 22/1/2016 αποφάσισε την εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς κατά την σύνταξη των οικονομικών της καταστάσεων. Η απόφαση αυτή θα ισχύει μέχρι της ανακλήσεώς της με νεότερη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να ληφθεί πριν από την παρέλευση πενταετίας.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2017 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 2η Ιουνίου 2018. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, δεν επιτρέπονται προσθήκες στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις μετά την έγκρισή τους. Αναφέρεται ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις αυτές τελούν υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της Εταιρίας) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά. Τυχόν διαφορές σε αθροίσματα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

1.2. Φύση Δραστηριοτήτων

Σκοπός της εταιρίας, με βάση το καταστατικό της είναι περιληπτικά:

1. Η Εμπορία χονδρικώς και λιανικώς:

- παντός τύπου και είδους α) σωλήνων, β) ιμάντων και πάσης άλλης ύλης και γ) μερών σωληνώσεων ως ταχυσυνδέσμων, ημισυνδέσμων, συνδέσμων και ρακόρ όλων των τύπων.
- Παντός τύπου και είδους κινητήρων, ως και παντός εξαρτήματος, εργαλείου και ανταλλακτικού αυτών.
- Παντός τύπου και είδους μηχανημάτων, συσκευών και οργάνων παραγωγής, διανομής και εφαρμογής ηλεκτρισμού, αερίων και πάσης εταίρας κινητηρίου δυνάμεως και πρώτης ύλης, ως και παντός εξαρτήματος, εργαλείου και ανταλλακτικού τούτων.
- Παντός τύπου & είδους αντλιών και μετρητών συστημάτων καθώς και παρεμφερών οργάνων, διανομής μετρήσεως υγρών και αερίων καυσίμων , ως και παντός εξαρτήματος και ανταλλακτικού τούτων.
- Παντός τύπου & είδους Ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών συστημάτων αυτοματισμού και διαχειρίσεως αντλιών και μετρητών ροής και στάθμης καθώς και αποθεμάτων, ως και παντός εξαρτήματος και ανταλλακτικού τούτων.
- Παντός τύπου & είδους αυτόματων πωλητών για διαχείριση σταθμών καυσίμων καθώς και ηλεκτρονικών συστημάτων πληρωμής, ως και παντός εξαρτήματος και ανταλλακτικού τούτων.

2. Η αντιπροσώπευσης εν τη ημεδαπή ή αλλοδαπή Βιομηχανικών, Βιοτεχνικών και Εμπορικών Οίκων του Εξωτερικού ή Εσωτερικού και η άσκησης πάσης εμπορικής επιχειρήσεως, προμηθείας και παραγγελίας σχετιζομένων με το αντικείμενο της Εταιρίας
3. Η Βιομηχανική ή Βιοτεχνική παραγωγή, συναρμολόγησις και μεταποίησις απάντων των υλικών αναφερομένων
4. Η ίδρυσις και εκμετάλλευσις Βιοτεχνίας παραγωγή εξ ελαστικού T.V.C POLYESTER και άλλων συνθετικών στοιχείων, ως και εκ παντός είδους μετάλλων, ως και οιωνδήποτε άλλων συναφών τοιούτων, δια πάσαν βιομηχανικής ή και άλλην χρήσιν
5. Η εκπόνησις μελετών και η εκτέλεσις Δημοσίων Εργων / έργων Δημοσίων Οργανισμών και τοιούτων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και η ανάληψις μελετών, επίβλεψις, εκτέλεσις και κατασκευή οιουδήποτε δομικού έργου φυσικού ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου ως και η διενέργεια πάσης συναφούς προς τ' ανωτέρω εμπορικής πράξεως ή επιχειρήσεως

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου, που εξελέγη από τη Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων την 30/06/2017 έχει πενταετή διάρκεια και η οποία σύμφωνα με το άρθρο 12 , παράγραφο 2 του καταστατικού θα διοικήσει την εταιρία μέχρι και την τακτική γενική συνέλευση του χρόνου εξόδου της. Η σύνθεση του Δ.Σ. διαμορφώνεται ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Παναγιώτης Σπυρίδης του Δημητρίου
ΜΕΛΗ Δ.Σ.	Κωνσταντίνος Κοζάκης του Γεωργίου
	Αργύρης Παλάσας του Χαρίλαου
	Χαρίλαος Παλάσας του Αργύρη

1.3. Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε. την 31η Δεκεμβρίου 2017, που καλύπτουν περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2017, έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των ερμηνειών τους, όπως αυτές έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) της IASB και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε τρέχουσες αξίες και την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητάς (going concern).

Όλα τα αναθεωρημένα ή νεοκδοθέντα Πρότυπα και διερμηνείες που έχουν εφαρμογή στην Εταιρία και τον Όμιλο και είναι σε ισχύ την 31η Δεκεμβρίου 2017 ελήφθησαν υπόψη για τη σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσης στην έκταση που αυτά ήταν εφαρμόσιμα.

Η σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε συμφωνία με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση συγκεκριμένων κρίσιμων λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί από τη Διοίκηση να ασκήσει την κρίση της στη διαδικασία εφαρμογής των ακολουθούμενων λογιστικών πολιτικών. Τα πεδία τα οποία εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό κρίσεως ή περιπλοκότητας, ή πεδία στα οποία οι εκτιμήσεις και παραδοχές είναι σημαντικές για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη § 2.2.

1.4. Δομή του Ομίλου

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ενοποιούμενες εταιρίες της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ, τις άμεσες και έμμεσες συμμετοχές της Εταιρίας επί των μετοχικών τους κεφαλαίων, και τη μέθοδο ενοποίησης.

Οι εταιρίες του Ομίλου (όλες έχουν χώρα εγκατάστασης την Ελλάδα), οι οποίες περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των χρήσεων 2017, 2016, είναι οι εξής:

Επωνυμία Θυγατρικής	% άμεσης συμμετοχής	% έμμεσης συμμετοχής	% συνολικής συμμετοχής	% μη ελέγχουσες συμμετοχές	Μέθοδος Ενοποίησης
ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ					ΜΗΤΡΙΚΗ
ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε	95,00%	0,00%	95,00%	5%	ΟΛΙΚΗ
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε	0,00%	90,25%	90,25%	9,75%	ΟΛΙΚΗ
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε	0,00%	90,25%	90,25%	9,75%	ΟΛΙΚΗ

Η σχέση που υπαγόρευσε την ενοποίηση των παραπάνω επιχειρήσεων, είναι η εξαγορά ποσοστού 95% της θυγατρικής ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε. από την μητρική εταιρία ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε., στης 13/12/2010. Σημειώνεται πως η θυγατρική ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε. συμμετέχει άμεσα στο κεφάλαιο των θυγατρικών της ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε και ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε με 95% αντίστοιχα.

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε. παρατίθενται στη διεύθυνση διαδικτύου www.spyrides.gr . Επιπλέον, οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών παρατίθενται στις διευθύνσεις διαδικτύου www.petrotek.gr, www.petrotekkritis.gr, www.petrotekmakedonias.gr.

2. Βασικές Λογιστικές Αρχές

Οι λογιστικές αρχές οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί στην σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2017, έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια για όλες τις χρήσεις που παρουσιάζονται, προσαρμοσμένων με τα νέα Πρότυπα και τις αναθεωρήσεις επί των Προτύπων που επιτάσσουν τα ΔΠΧΑ για τις χρήσεις που άρχισαν την 1η Ιανουαρίου 2017.

2.1. Πρότυπα και Διερμηνείες

Α) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2017 ή μεταγενέστερα.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Η τροποποίηση η οποία περιλαμβάνεται στον κύκλο αυτόν και έχει εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 είναι η εξής: **ΔΠΧΑ 12:** Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου. Η τροποποίηση δεν έχει επίδραση στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις. Οι λοιπές τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον εν λόγω κύκλο και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 αναλύονται στην ακόλουθη ενότητα.

Β) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει

τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη

μίσθωση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 1:** Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28:** Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν

αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που

περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11:** Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **ΔΛΠ 12:** Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, **ΔΛΠ 23:** Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην

χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί από τη Διοίκηση τη διενέργεια κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, όπως επίσης και τις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων καθώς και τα παρουσιαζόμενα ποσά εσόδων και δαπανών κατά τη διάρκεια της παρουσιαζόμενης περιόδου. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν στο μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς με την χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

2.2.1. Κρίσεις

Κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου, κρίσεις, πέραν αυτών που περιλαμβάνουν εκτιμήσεις, διενεργούνται από τη Διοίκηση και επηρεάζουν τα ποσά που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

2.2.2. Εκτιμήσεις και παραδοχές

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις και τις σχετικές αποκαλύψεις θα πρέπει να εκτιμηθούν, απαιτώντας από τη Διοίκηση να χρησιμοποιήσει παραδοχές αναφορικά με τις αξίες ή τις συνθήκες οι οποίες δεν μπορούν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά τη στιγμή προετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων. Μία «κρίσιμη λογιστική εκτίμηση» είναι εκείνη που συνδυάζει σημαντικότητα στην απεικόνιση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και των αποτελεσμάτων της και απαιτεί από τη Διοίκηση του Ομίλου πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή σύνθετες κρίσεις, ενώ συχνά υπάρχει ανάγκη εκτιμήσεων σχετικά με την επίδραση γεγονότων τα οποία θεωρούνται ως ενδογενώς αβέβαια. Ο Όμιλος αποτιμά τέτοιες κρίσεις σε μία συνεχή βάση, στηριζόμενος σε ιστορικά στοιχεία και εμπειρία, σε συμβουλές ειδικών, σε τάσεις και μεθόδους οι οποίες θεωρούνται εύλογες σε σχέση με τις περιστάσεις, καθώς και σε προβλέψεις αναφορικά με το πώς αυτές ενδέχεται να μεταβληθούν στο μέλλον.

- **Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις**

Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις ίσες με το ποσό των απαιτήσεων από πελάτες και χρεώστες που η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ως επισφαλείς. Για να καθορίσει τις απαραίτητες προβλέψεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, λαμβάνει υπόψη διάφορα γεγονότα (π.χ. πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη, αμφισβήτηση ύπαρξης της απαίτησης και του ποσού αυτής, κ.λ.π.). Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

- **Βραδέως κινούμενα και απαξιωμένα αποθέματα**

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα, άχρηστα και αποθέματα με πολύ χαμηλή κίνηση στην αγορά. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και οι λοιπές ζημίες από αποθέματα καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο που εμφανίζονται. Για την εκτίμηση της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, η Διοίκηση λαμβάνει υπ' όψιν την πιο αξιόπιστη απόδειξη η οποία είναι διαθέσιμη τη στιγμή που πραγματοποιείται η εκτίμηση. Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας των αποθεμάτων σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

- **Προβλέψεις για Φόρο εισοδήματος**

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση, πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους και αναγνώριση μελλοντικών φορολογικών ωφελειών. Για τον καθορισμό των προβλέψεων για φόρους εισοδήματος απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής καθορισμός του φόρου είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα θέματα φορολογικού ελέγχου βασιζόμενος σε εκτιμήσεις για το ποσό των επιπλέον φόρων που ενδεχομένως θα προκύψουν. Η τελική εκκαθάριση των φόρων εισοδήματος ενδέχεται να αποκλίνει από τα σχετικά ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

- **Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης**

Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν. Επίσης, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων, ο Όμιλος αξιολογεί την αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (αξιολόγηση ανακτησιμότητας).
Στα πλαίσια αυτά, ο Όμιλος κατά την 31/12/2017 έχει προβεί σε αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (επί των προσωρινών διαφορών). Η Διοίκηση, βάσει των επιχειρηματικών

σχεδίων που έχει καταρτίσει εκτιμά ότι θα ανακύψουν μεσο-μακροπρόθεσμα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη.

- **Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις**

Ο Όμιλος είναι δυνατό να εμπλακεί σε δικαστικές διαμάχες και αξιώσεις κατά τη συνήθη πορεία της λειτουργίας του. Η Διοίκηση έχει την άποψη ότι οποιοιδήποτε διακανονισμοί επιτευχθούν δε θα επηρεάσουν σημαντικά τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου όπως αυτή παρουσιάζεται την 31/12/2017. Ωστόσο, ο προσδιορισμός ενδεχόμενων υποχρεώσεων συνδεμένων με δικαστικές διαμάχες και αξιώσεις είναι μία σύνθετη διαδικασία, που απαιτεί κρίσεις αναφορικά με το αποτέλεσμα και την εφαρμογή νόμων και ρυθμίσεων. Αλλαγή στις κρίσεις ή στην εφαρμογή μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση ή τη μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον.

- **Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων**

Η Διοίκηση εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων σε κάθε χρήση. Την 31/12/2017 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

- **Απομείωση Ενσώματων Παγίων**

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα ταμειακής ροής και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών. Εναλλακτικά επιλέγει άλλη εύλογη μέθοδο που κρίνει πως απεικονίζει με αξιόπιστο τρόπο την ανακτήσιμη αξία των ενσώματων παγίων κατά την λήξη της χρήσης.

- **Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού**

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους.

- **Κατηγοριοποίηση των επενδύσεων**

Η Διοίκηση αποφασίζει κατά την απόκτηση μιας επένδυσης, εάν αυτή θα κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενη ως τη λήξη, κατεχόμενη για εμπορικούς σκοπούς, αποτιμώμενη στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ή διαθέσιμη προς πώληση. Για τις επενδύσεις που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενες ως τη λήξη, η Διοίκηση εξετάζει εάν πληρούνται τα κριτήρια του ΔΛΠ 39 και συγκεκριμένα το κατά πόσο ο Όμιλος έχει την πρόθεση και την ικανότητα να τις κρατήσει έως τη λήξη τους. Η κατηγοριοποίηση των επενδύσεων ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο η Διοίκηση παρακολουθεί την απόδοση αυτών των επενδύσεων. Όταν δεν κατηγοριοποιούνται ως κατεχόμενες για εμπορικούς σκοπούς αλλά υπάρχουν διαθέσιμες και αξιόπιστες εύλογες αξίες και οι μεταβολές στις εύλογες αξίες περιλαμβάνονται στο κέρδος ή στη ζημιά στους λογαριασμούς της Διοίκησης, κατηγοριοποιούνται ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Όλες οι άλλες επενδύσεις κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση.

- **Κατά πόσο μια μίσθωση που συνάπτεται με έναν εξωτερικό εκμισθωτή κατατάσσεται ως λειτουργική ή χρηματοδοτική**

Η αξιολόγηση τέτοιων συμβάσεων δεν εναπόκειται μόνο στον έλεγχο του τύπου που τη διέπει αλλά κυρίως στην αξιολόγηση της ουσίας της συναλλαγής. Για την αξιολόγηση της ουσίας της συναλλαγής λαμβάνονται υπόψη γεγονότα όπως ο χρόνος της μίσθωσης, η υπολειπόμενη εύλογη αξία του παγίου και διάφοροι άλλοι παράγοντες.

3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών

Παρακάτω συνοψίζονται, οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί στην κατάρτιση αυτών των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων.

Αξίζει να σημειωθεί όπως αναφέρθηκε ανωτέρω ότι χρησιμοποιούνται λογιστικές εκτιμήσεις και υποθέσεις στην κατάρτιση των εν λόγω οικονομικών καταστάσεων. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στην καλύτερη γνώση της Διοίκησης σχετικά με τα τρέχοντα γεγονότα και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφέρουν τελικά από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί.

3.1. Μετατροπή στοιχείων σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων επιμετρούνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο λειτουργεί η Εταιρία (λειτουργικό νόμισμα). Το λειτουργικό νόμισμα καθώς και το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρίας είναι το Ευρώ, επομένως οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας παρουσιάζονται σε Ευρώ.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με την χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της περιόδου και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία αναφοράς, καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Στις οικονομικές καταστάσεις της παρούσας χρήσεως δεν υπάρχουν μη νομισματικά στοιχεία που είναι εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα.

3.2. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Εδαφικές εκτάσεις κατεχόμενες για την παραγωγή ή τη διοίκηση εμφανίζονται στο κόστος κτήσης τους. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται

Τα κτίρια, ο τεχνικός εξοπλισμός, και τα έπιπλα εμφανίζονται στο κόστος κτήσης μειωμένο με τις σωρευμένες αποσβέσεις και οποιεσδήποτε σωρευμένες ζημίες απομείωσης. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Το κόστος κτήσης των οικοπέδων και κτιρίων την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ, δηλαδή την 1/1/2014, προσδιορίστηκε κατόπιν της διεξαγωγής μελέτης από εξειδικευμένο εκτιμητή, ανεξάρτητο από τον Όμιλο.

Τα κόστη της καθημερινής συντήρησης και επισκευής των ενσώματων ακινητοποιήσεων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων, υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Κτίρια	50 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	1-10 έτη
Αυτοκίνητα	8-10 έτη
Λοιπός εξοπλισμός	5-7 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με βάση την αναμενόμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής των παγίων δηλαδή την πολιτική απόσβεσης της Εταιρίας για παρόμοια περιουσιακά στοιχεία ή με βάση τη διάρκεια σύμβασης μίσθωσης εάν είναι μικρότερη από την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των παγίων αυτών.

Κατά την πώληση ενσωμάτων ακινητοποιήσεων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

3.3. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται οι άδειες λογισμικού. Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 5 χρόνια. Τα έξοδα που αφορούν τη συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται.

3.4. Ενοποίηση

3.4.1. Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρίες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.
Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ: του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον της καθαρής αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων.

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι

επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται στις ενοποιημένες καταστάσεις. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού.
Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών εταιριών έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη § 1.4, παρατίθεται πλήρης λίστα των θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά της Εταιρίας.
Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιριών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρίας.

3.4.2. Συμμετοχές σε θυγατρικές (εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις)

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρίας στις θυγατρικές της στα πλαίσια των Εταιρικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μειωμένο με τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης που αναγνωρίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης η Εταιρία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η ζημιά που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων.
Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

3.4.3. Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.
Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και κατανέμεται στους ιδιοκτήτες της μητρικής.
Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση). Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39.

3.4.4. Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη

ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.
Τα ποσοστά των μη ελεγχουσών συμμετοχών αναφέρονται στη § 1.4. Ο Όμιλος έκρινε πως με βάση το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων και τα Κέρδη / (ζημιές) μετά φόρων, οι εν λόγω μη ελέγχουσες συμμετοχές δεν κρίνονται ουσιώδεις.

3.5. Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν ταμειακά και χρηματοοικονομικά μέσα.

Ως χρηματοοικονομικό μέσο θεωρείται κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη επιχείρηση. Τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από χρηματοοικονομικά μέσα αντιστάθμισης, μπορούν να χωρισθούν στις κάτωθι κατηγορίες:

I. δάνεια και απαιτήσεις,
II. χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης,
III. διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού
IV. επενδύσεις κατεχόμενες ως τη λήξη.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομούνται στις ανωτέρω κατηγορίες από τη Διοίκηση της Εταιρίας κατά την αρχική αναγνώριση, ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Ο χαρακτηρισμός των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επανεκτιμάται στο τέλος κάθε ημερομηνίας δημοσίευσης κατά την οποία είναι διαθέσιμη η επιλογή κατηγορίας ή λογιστικού χειρισμού.

Συνήθεις αγοραπωλησίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία τακτοποίησής τους, ενώ όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία δεν έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους πλέον τα κόστη της συναλλαγής. Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επέρχεται από τη στιγμή όπου το δικαίωμα λήψης ταμειακών ροών από την επένδυση έχει λήξει ή έχει μεταφερθεί.

Η εκτίμηση της απομείωσης γίνεται τουλάχιστον σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων είτε όταν υπάρχουν αντικειμενικά τεκμήρια ότι κάποιο χρηματοοικονομικό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων έχουν υποστεί μείωση της αξίας τους είτε όχι.

Ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί παράγωγα, είτε για εμπορικούς σκοπούς είτε για σκοπούς αντιστάθμισης.

3.5.1. Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με σταθερές και προσδιοριστέες καταβολές και τα οποία δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά. Δημιουργούνται όταν η Εταιρία παρέχει χρήματα, προϊόντα ή υπηρεσίες απευθείας σε έναν οφειλέτη χωρίς πρόθεση εμπορικής εκμετάλλευσης.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου μείον κάθε πρόβλεψη για απομείωση. Κάθε μεταβολή στην αξία των δανείων και απαιτήσεων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν τα δάνεια και οι απαιτήσεις διαγράφονται ή υφίστανται μείωση της αξίας τους καθώς και κατά την διενέργεια της απόσβεσης.

Για ορισμένες απαιτήσεις πραγματοποιείται έλεγχος για τυχόν απομείωση τους ανά μεμονωμένη απαίτηση (για παράδειγμα για κάθε πελάτη ξεχωριστά) στις περιπτώσεις όπου η είσπραξη της απαίτησης έχει χαρακτηρισθεί εκπρόθεσμη κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων ή σε περιπτώσεις όπου αντικειμενικά στοιχεία υποδεικνύουν την ανάγκη για απομείωση τους. Οι λοιπές απαιτήσεις ομαδοποιούνται και ελέγχονται για τυχόν απομείωση τους στο σύνολο τους. Οι ομάδες έχουν σαν κοινό χαρακτηριστικό την γεωγραφική κατανομή, τον κλάδο δραστηριότητας

των αντισυμβαλλόμενων και, εάν υπάρχουν, άλλα κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου που τους χαρακτηρίζουν.

Οι απαιτήσεις και τα δάνεια περιλαμβάνονται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που λήγουν μετά την πάροδο 12 μηνών από την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Αυτά χαρακτηρίζονται σαν μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης ταξινομούνται σαν εμπορικές και άλλες απαιτήσεις και αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας.

3.5.2. Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Πρόκειται για χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, που ικανοποιούν οποιαδήποτε από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις, τα οποία κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομούνται στην συγκεκριμένη κατηγορία επειδή:

(α) πρόκειται για στοιχεία, τα οποία σύμφωνα με την στρατηγική της Εταιρίας διαχειρίζονται, αξιολογούνται και παρακολουθούνται στην εύλογη αξία τους. Πρόκειται ουσιαστικά για επενδύσεις επιχειρηματικών συμμετοχών,

(β) πρόκειται για στοιχεία, που περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα, που διαφοροποιούν σημαντικά τις ροές του κυρίως συμβολαίου και η Εταιρία επιλέγει να ταξινομήσει ολόκληρο το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο στην κατηγορία αυτή.

Τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου αυτού αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος, ως αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις.

Μέχρι σήμερα η Εταιρία διαθέτει τέτοια χρηματοοικονομικά στοιχεία.

3.5.3. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία είτε προσδιορίζονται σε αυτήν την κατηγορία, είτε δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια από τις άλλες κατηγορίες.

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων καθαρά φόρων, μέχρι τα στοιχεία αυτά να πωληθούν ή να χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα.

Κατά την πώληση ή όταν χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα, τα κέρδη ή οι ζημιές μεταφέρονται στα συνολικά έσοδα. Ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωρισθεί στα συνολικά έσοδα δεν αντιστρέφονται μέσω συνολικών εσόδων.

Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η Εταιρία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού έχουν υποστεί απομείωση. Για μετοχές εταιριών, που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημιά, που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στα συνολικά έσοδα.

Ο Όμιλος δεν κατέχει επενδύσεις αυτής της κατηγορίας.

3.5.4. Επενδύσεις κατεχόμενες ως την λήξη

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και συγκεκριμένη λήξη, και τα οποία η Εταιρία έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει ως τη λήξη τους.

Οι κατεχόμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος τους βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Το αναπόσβεστο κόστος είναι το ποσό, το οποίο αρχικά αναγνωρίσθηκε μείον κεφαλαιακές πληρωμές, πλέον ή μείον τις σωρευτικές αποσβέσεις με τη χρήση πραγματικού επιτοκίου στη διαφορά μεταξύ του αρχικά αναγνωρισθέντος ποσού και του ποσού ωρίμανσης και μείον κάθε πρόβλεψη απομείωσης. Ο υπολογισμός περιλαμβάνει όλες τις πληρωθείσες ή ληφθείσες αμοιβές μεταξύ των μερών του συμβολαίου. Επιπρόσθετα, αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι η επένδυση έχει απομειωθεί, το χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμάται στην παρούσα αξία των εκτιμώμενων ταμειακών ροών. Κάθε μεταβολή στην αξία της επένδυσης αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος χρήσεως.

Ο Όμιλος δεν κατέχει επενδύσεις αυτής της κατηγορίας.

3.6. Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν εμπορεύματα που αγοράστηκαν. Το κόστος περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για να φθάσουν τα αποθέματα στην παρούσα θέση και κατάσταση, οι οποίες είναι άμεσα αποδοτέες στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και ένα μέρος γενικών εξόδων που σχετίζεται με την παραγωγή, το οποίο απορροφάται με βάση την κανονική δυναμικότητα των παραγωγικών εγκαταστάσεων. Το χρηματοοικονομικό κόστος δεν λαμβάνεται υπόψη.

Κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, τα αποθέματα απεικονίζονται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης κατά τη συνήθη ροή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μείον το εκτιμώμενο κόστος που είναι αναγκαίο για να πραγματοποιηθεί η πώληση. Το κόστος προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

3.7. Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην τιμολογιακή αξία τους, ενώ μεταγενέστερα ενδέχεται να μειωθούν με τα ποσά για τα οποία υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι δεν θα εισπραχθούν. Κατά την εκάστοτε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, εκτιμάται η εισπραξιμότητα των εισπρακτέων λογαριασμών κατά περίπτωση και σχηματίζεται πρόβλεψη για απώλειες που είναι πιθανόν να συμβούν και μπορούν να ποσοτικοποιηθούν. Η σχηματισθείσα πρόβλεψη αναπροσαρμόζεται με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της εκάστοτε χρήσης. Κάθε διαγραφή υπολοίπων πελατών χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Αποτελεί πολιτική του Ομίλου να μην διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές νομικές ενέργειες για την είσπραξή της.

3.8. Απομείωση αξίας στοιχείων του ενεργητικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.

Τα στοιχεία του ενεργητικού που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Σε κάθε ημερομηνία

αναφοράς εξετάζεται εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης.

Η ζημία λόγω μείωσης της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού αναγνωρίζεται από την επιχείρηση, όταν η λογιστική αξία των στοιχείων αυτών (ή της Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών) είναι μεγαλύτερη από το ανακτήσιμο ποσό τους.

Καθαρή αξία πώλησης θεωρείται το ποσό από την πώληση ενός στοιχείου του ενεργητικού στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά από την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του στοιχείου ενεργητικού, ενώ, αξία χρήσεως είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη χρήση ενός στοιχείου ενεργητικού και από την διάθεση του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.
Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, η αντίστοιχη ζημιά απομείωσης καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να αναγνωριστούν ξεχωριστά. Αντιλογισμός ζημίας απομείωσης της αξίας περιουσιακών στοιχείων που λογίστηκε σε προηγούμενα έτη, γίνεται μόνο όταν υπάρχουν ικανές ενδείξεις ότι οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας έχουν αλλάξει. Στις περιπτώσεις αυτές ο ανωτέρω αντιλογισμός αναγνωρίζεται ως έσοδο. Μετά την αναστροφή της ζημιάς απομείωσης η λογιστική αξία του στοιχείου δεν μπορεί να υπερβαίνει την λογιστική αξία (μετά από αποσβέσεις) με την οποία θα παρουσιάζονταν εάν δεν είχε αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης.

3.9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στις τράπεζες και στο ταμείο καθώς και βραχυπρόθεσμες, υψηλής ρευστότητας επενδύσεις, όπως αξίες της χρηματαγοράς και τραπεζικές καταθέσεις με ημερομηνία λήξης σε τρεις μήνες ή λιγότερο. Οι αξίες της χρηματαγοράς είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά που απεικονίζονται στη εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Για τον σκοπό των Καταστάσεων Ταμιακών Ροών, τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα αποτελούνται από ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα όπως προσδιορίστηκαν ανωτέρω, χωρίς να περιλαμβάνονται τυχόν εκκρεμή υπόλοιπα των τραπεζικών υπεραναλήψεων (bank overdrafts).

3.10. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου. Τα άμεσα έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, καθαρά από φόρους. Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της κάθε Εταιρίας του Ομίλου.

3.11. Τακτικό αποθεματικό

Τα Αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρίας αποτελούνται από το Τακτικό Αποθεματικό. Σύμφωνα με το Ελληνικό εταιρικό δίκαιο οι εταιρίες υποχρεούνται να παρακρατούν το 5% των καθαρών ετησίων μετά φόρων κερδών τους για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, έως ότου το υπόλοιπο του τακτικού αποθεματικού ισούται ή φθάσει τουλάχιστον το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν είναι διαθέσιμο για διανομή αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το συμψηφισμό ζημιών.

3.12. Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος

3.12.1. Τρέχουσα Φορολογία

Η τρέχουσα φορολογική απαίτηση/υποχρέωση περιλαμβάνει εκείνες τις υποχρεώσεις ή απαιτήσεις από τις φορολογικές αρχές σχετιζόμενες με την τρέχουσα ή προηγούμενες περιόδους αναφοράς που δεν έχουν καταβληθεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Υπολογίζονται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς νόμους που εφαρμόζονται στην δημοσιονομική χρήση την οποία αφορούν, βάσει των φορολογητέων κερδών για την χρήση. Όλες οι μεταβολές στις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν φορολογικό έξοδο στα αποτελέσματα.

3.12.2. Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος

Η αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος υπολογίζεται με την μέθοδο υποχρέωσης που εστιάζει στις προσωρινές διαφορές. Αυτή περιλαμβάνει την σύγκριση της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και υποχρεώσεων των οικονομικών καταστάσεων με τις αντίστοιχες φορολογικές βάσεις.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα αντισταθμιστούν έναντι της μελλοντικής φορολογίας εισοδήματος ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης. Ο Όμιλος και η Εταιρία αναγνωρίζουν μία προηγουμένως μη αναγνωρισμένη αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση κατά την έκταση που είναι πιθανό ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα επιτρέψει την ανάκτηση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένονται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές που έχουν θεσπιστεί ή ουσιωδώς θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Οι περισσότερες μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν φορολογικό έξοδο στα αποτελέσματα. Μόνο μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με μεταβολή στην αξία της απαίτησης ή υποχρέωσης που χρεώνεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια χρεώνονται ή πιστώνονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

3.13. Παροχές στο προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό, που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, ο Όμιλος αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού του (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία. Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές, που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο, που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης, που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

3.13.1. Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών του Ομίλου και της Εταιρίας αφορούν στη νομική δέσμευση, που έχουν αναλάβει για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης συνταξιοδότησης σύμφωνα με το Ν. 2112/1920 και το Ν.4093/2012. Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση, που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές, που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας υποχρέωσης (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2017 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

3.14. Προβλέψεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων για τα οποία είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών πόρων ενώ η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία.

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία αναφοράς κάθε Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία

της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται. Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροής πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

3.15. Αναγνώριση εσόδων και δαπανών

Τα έσοδα αναγνωρίζονται, όταν πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην οικονομική οντότητα και αυτά τα οφέλη μπορεί να επιμετρηθούν με αξιοπιστία. Το έσοδο επιμετρείται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ανταλλάγματος και είναι καθαρό από φόρο προστιθέμενης αξίας, επιστροφές, κάθε είδους εκπτώσεις. Το ποσό του εσόδου θεωρείται ότι μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα όταν όλες οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πώληση έχουν επιλυθεί.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πώληση αγαθών**

Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας των αγαθών έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή, συνήθως με την αποστολή των αγαθών.

- **Παροχή υπηρεσιών**

Το έσοδο από συμβάσεις με προκαθορισμένη τιμή αναγνωρίζεται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της συναλλαγής κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο ποσοστιαίας ολοκλήρωσης, το έσοδο γενικά αναγνωρίζεται βάσει της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών και της επίδοσης μέχρι σήμερα σε ποσοστό του συνόλου των υπηρεσιών που πρόκειται να εκτελεστούν.

Όταν το αποτέλεσμα της συναλλαγής που αφορά παροχή υπηρεσιών δεν μπορεί να εκτιμηθεί βάσιμα, το έσοδο αναγνωρίζεται μόνον κατά την έκταση που οι αναγνωρισμένες δαπάνες είναι ανακτήσιμες.

Το ποσό της τιμής πώλησης που σχετίζεται με συμφωνία για υπηρεσίες που θα παρασχεθούν μεταγενέστερα, εγγράφεται σε μεταβατικό λογαριασμό και αναγνωρίζεται στα έσοδα της περιόδου στην οποία παρέχονται οι υπηρεσίες. Αυτό το έσοδο (deferred income) περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις» της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Σε περιπτώσεις που ίσως μεταβληθούν οι αρχικές εκτιμήσεις των εσόδων, οι δαπάνες ή ο βαθμός ολοκλήρωσης αναθεωρούνται. Αυτές οι αναθεωρήσεις μπορεί να οδηγήσουν σε αυξήσεις ή μειώσεις των εκτιμώμενων εσόδων ή δαπανών και εμφανίζονται στα έσοδα της περιόδου στις οποίες οι περιπτώσεις οι οποίες καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση γνωστοποιούνται από τη διοίκηση.

- **Έσοδα από τόκους**

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή τις υποχρέωσης.

Όταν μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας, ο Όμιλος μειώνει τη λογιστική αξία στο ποσό που αναμένεται να ανακτηθεί, το οποίο είναι το ποσό που προκύπτει από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλημένες με το πραγματικό επιτόκιο του μέσου, και συνεχίζει την περιοδική αναστροφή της προεξόφλησης ως έσοδο από τόκους. Έσοδα από τόκους σε δάνεια τα οποία έχουν υποστεί απομείωση αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

- **Έσοδα από μερίσματα**

Τα έσοδα από τα μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους από τους μετόχους.

- **Έξοδα**

Τα λειτουργικά έξοδα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κατά τη χρήση της υπηρεσίας ή την ημερομηνία δημιουργίας του. Δαπάνες για εγγυήσεις αναγνωρίζονται και χρεώνονται σε βάρος της σχετικής πρόβλεψης όταν το αντίστοιχο έσοδο αναγνωριστεί.

- **Κόστος δανεισμού**

Οι δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην τρέχουσα αξία τους, όπου και περιλαμβάνονται τα τραπεζικά έξοδα και προμήθειες.

Όποια διαφορά προκύψει μεταξύ των εισπράξεων (καθαρών από έξοδα συναλλαγών) και της αξίας εξόφλησης καταχωρείται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κατά την διάρκεια του δανεισμού μέσω της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Οι δανειακές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες εκτός από τις περιπτώσεις που η Εταιρία έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

3.16. Μισθώσεις

Η εκτίμηση για το εάν μία συμφωνία περιέχει στοιχείο μίσθωσης πραγματοποιείται κατά την έναρξη της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και τις ιδιαίτερες συνθήκες. Μετά την έναρξη της συμφωνίας πραγματοποιείται επαναξιολόγηση της, για το εάν περιέχει στοιχείο μίσθωσης, όταν συμβαίνει κάποιο από τα παρακάτω:

α. Υπάρχει μεταβολή στους όρους της σύμβασης, εκτός κι αν η μεταβολή απλά ανανεώνει ή παρατείνει τη συμφωνία,

β. Ασκείται δικαίωμα ανανέωσης ή συμφωνείται μια παράταση, εκτός κι αν όρος της ανανέωσης ή της παράτασης αρχικά είχε περιληφθεί στη μισθωτική περίοδο,

γ. Υπάρχει μια μεταβολή στο κατά πόσο η εκπλήρωση εξαρτάται από ένα καθορισμένο περιουσιακό στοιχείο,

δ. Υπάρχει σημαντική αλλαγή στο περιουσιακό στοιχείο.

Εάν μια συμφωνία επαναξιολογείται, η λογιστική αντιμετώπιση για μισθώσεις εφαρμόζεται από την ημερομηνία που η μεταβολή στις συνθήκες συνεπάγεται επαναξιολόγηση για τα (α), (γ) ή (δ), και από την ημερομηνία της ανανέωσης ή της παράτασης για την περίπτωση (β).

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Η ιδιοκτησία ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στο μισθωτή εάν μεταβιβάζονται σε αυτόν ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο ανεξάρτητο με τον νομικό τύπο της σύμβασης. Κατά την έναρξη της μίσθωσης το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του ή εάν είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων συμπεριλαμβανομένων και επιπλέον καταβολών εάν υπάρχουν, που καλύπτονται από το μισθωτή. Ένα αντίστοιχο ποσό αναγνωρίζεται

ως υποχρέωση από τη χρηματοδοτική μίσθωση ανεξαρτήτως εάν μερικές από τις καταβολές μισθωμάτων καταβάλλονται προκαταβολικά κατά την έναρξη της μίσθωσης.

Η μεταγενέστερη λογιστική αντιμετώπιση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν αποκτηθεί με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, π.χ. η χρησιμοποιούμενη μέθοδος απόσβεσης και ο προσδιορισμός της ωφέλιμης ζωής του, είναι ίδια με αυτή που εφαρμόζεται σε συγκρίσιμα αποκτώμενα, εκτός συμβάσεων μίσθωσης, περιουσιακά στοιχεία. Η λογιστική αντιμετώπιση της αντίστοιχης υποχρέωσης αφορά στη σταδιακή μείωση της, με βάση τις ελάχιστες καταβολές των μισθωμάτων μείον τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις, οι οποίες αναγνωρίζονται ως έξοδο στα χρηματοοικονομικά έξοδα. Οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις κατανέμονται στη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου, και αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Όλες οι υπόλοιπες μισθώσεις αντιμετωπίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι καταβολές στις συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα με τη ευθεία μέθοδο (συσχετισμός εσόδου χρήσης και εξόδου). Οι σχετιζόμενες δαπάνες, όπως η συντήρηση και η ασφάλιση, αναγνωρίζονται ως έξοδο, όταν πραγματοποιούνται.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος δε μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το έσοδο του ενοικίου (καθαρό από τυχόν κίνητρα που δόθηκαν στους μισθωτές) αναγνωρίζεται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου της μίσθωσης. Αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τους εκμισθωτές στη διαπραγμάτευση και συμφωνία μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται καθ ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης ως έσοδα μίσθωσης. Ο Όμιλος δεν εκμισθώνει πάγια με την μέθοδο της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

3.17. Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν εμπορικές και άλλου είδους υποχρεώσεις. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρίας (εκτός των δανείων) απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, στα κονδύλια «Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις» και «Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις».

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος συμμετέχει σε μία συμβατική συμφωνία του χρηματοοικονομικού μέσου και διαγράφονται όταν ο Όμιλος απαλλάσσεται από την υποχρέωση ή αυτή ακυρώνεται ή λήγει. Οι τόκοι αναγνωρίζονται ως έξοδο στο κονδύλι των "Χρηματοοικονομικών Εξόδων" στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων.

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικώς στην ονομαστική τους αξία και ακολούθως αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος μείον τις καταβολές διακανονισμού.

Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων όταν οι υποχρεώσεις διαγράφονται καθώς και μέσω της διενέργειας αποσβέσεων.

Όταν μία υπάρχουσα χρηματοοικονομική υποχρέωση ανταλλάσσεται με μια άλλη υποχρέωση διαφορετικής μορφής με τον ίδιο δανειστή αλλά ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, όπως μία ανταλλαγή ή τροποποίηση, αυτή αντιμετωπίζεται σαν εξόφληση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Κάθε διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

3.18. Δανειακές υποχρεώσεις

Τα τραπεζικά δάνεια παρέχουν βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση των λειτουργιών του Ομίλου. Όλα τα δάνεια αρχικώς αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος και κάθε διαφορά ανάμεσα στο εισπραχθέν ποσό

(καθαρό από σχετικά έξοδα) και την εξόφληση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έξοδα των τόκων αναγνωρίζονται όταν καταβάλλονται και κατά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στο βαθμό που αυτά τα έξοδα είναι δεδουλευμένα και δεν έχουν καταβληθεί. Τα δάνεια χωρίζονται σε μακροπρόθεσμα, αν λήγουν σε περισσότερο από ένα έτος και σε βραχυπρόθεσμα αν λήγουν σε ένα έτος ή λιγότερο μετά την ημερομηνία κλεισίματος των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

3.19. Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερίσματος στους μετόχους της Εταιρίας παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις ως υποχρέωση κατά τη χρήση που εγκρίνεται η διανομή του μερίσματος από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

4. Σημειώσεις στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

4.1. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	3.723.745	744.462	352.203	963.751	5.784.160
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(189.168)	(637.012)	(223.227)	(862.518)	(1.911.925)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	**3.534.576**	**107.450**	**128.976**	**101.233**	**3.872.235**
Προσθήκες	0	38.465	12	20.001	58.478
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(10.204)	(16.235)	(26.440)
Αποσβέσεις περιόδου	(53.178)	(39.162)	(25.644)	(37.591)	(155.575)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	6.415	16.235	22.650
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	3.723.745	782.927	342.010	967.517	5.816.199
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(242.347)	(676.174)	(242.455)	(883.874)	(2.044.850)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	**3.481.398**	**106.753**	**99.556**	**83.643**	**3.771.350**
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	3.723.745	782.927	332.514	967.517	5.806.702
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(242.347)	(676.174)	(232.957)	(883.874)	(2.035.352)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**3.481.398**	**106.753**	**99.557**	**83.643**	**3.771.350**
Προσθήκες	0	32.179	1.688	20.348	54.214
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(10.214)	0	(10.214)
Αποσβέσεις περιόδου	(53.178)	(48.034)	(19.733)	(43.502)	(164.448)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	3.915	0	3.915
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	3.723.745	815.105	323.988	987.865	5.850.703
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(295.525)	(724.208)	(248.775)	(927.376)	(2.195.885)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**3.428.220**	**90.897**	**75.213**	**60.489**	**3.654.818**

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	3.064.000	223.649	53.677	452.369	3.793.695
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(87.616)	(167.021)	34.924	(404.251)	(693.812)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	**2.976.384**	**56.628**	**18.753**	**48.118**	**3.099.883**
Προσθήκες	0	14.536	0	12.800	27.336
Αποσβέσεις περιόδου	(43.308)	(11.523)	(3.599)	(18.756)	(77.185)
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	3.064.000	238.186	53.677	465.170	3.821.032
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(130.924)	(178.543)	(38.523)	(423.007)	(770.997)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	**2.933.076**	**59.642**	**15.154**	**42.163**	**3.050.035**
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	3.064.000	238.186	53.677	465.170	3.821.032
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(130.924)	(178.543)	38.523	(423.007)	(770.997)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**2.933.076**	**59.642**	**15.154**	**42.163**	**3.050.035**
Προσθήκες	0	12.161	0	9.855	22.016
Πωλήσεις /αποσύρσεις			(4.840)		(4.840)
Αποσβέσεις περιόδου	(43.308)	(14.075)	(2.549)	(23.964)	(83.896)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων			2.033		2.033
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	3.064.000	250.346	39.339	475.024	3.828.710
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(174.233)	(192.619)	(29.542)	(446.970)	(843.363)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**2.889.767**	**57.727**	**9.797**	**28.054**	**2.985.347**

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρία δαπάνησαν τα ποσά των €54.214 και € 22.016 αντίστοιχα για αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων, έναντι €58.478 και € 27.336 αντίστοιχα στην προηγούμενη χρήση.

Ο Όμιλος και η Εταιρία δεν έχουν συμβατικές δεσμεύσεις για την απόκτηση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων.

Για τη χρήση του 2017, δεν υπάρχουν ενδείξεις για την απομείωση των παγίων της εταιρίας.

Προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν εγγραφεί προσημειώσεις επί των ακινήτων (αναλυτική αναφορά στη § 4.30.2).

4.2. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρίας αποτελούνται από Λογισμικά Προγράμματα και αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	920.683	612.147
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(784.021)	(477.295)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	**136.662**	**134.852**
Προσθήκες	14.974	12.736
Αποσβέσεις περιόδου	(41.332)	-39.435
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	935.657	624.883
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(825.353)	(516.730)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	**110.304**	**108.153**

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	935.657	624.883
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(825.353)	(516.730)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**110.304**	**108.153**
Προσθήκες	3.942	3.582
Αποσβέσεις περιόδου	(42.036)	-40.296
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	939.599	628.464
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(867.389)	(557.026)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**72.209**	**71.439**

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρία δαπάνησαν τα ποσά των €3.942 και € 3.582 αντίστοιχα για αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων, έναντι €14.974 και € 12.736 αντίστοιχα στην προηγούμενη χρήση.

4.3. Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις

Η δομή του Ομίλου καθώς και τα ποσοστά συμμετοχής που έχει, άμεσα ή έμμεσα, η μητρική στις λοιπές επιχειρήσεις παρουσιάζονται στη § 1.4.
Η αξία των άμεσων επενδύσεων σε θυγατρικές της Εταιρίας αναλύεται ως εξής:

Επωνυμία Θυγατρικής	Αξία Συμμετοχής 2017	Αξία Συμμετοχής 2016
ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε	2.000.700	2.000.700

Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η Εταιρία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Κατά την 31/12/2017 δεν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις.

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της θυγατρικής ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε που πραγματοποιήθηκε την 30/06/2017 αποφασίστηκε η διανομή μερίσματος € 1.500.000 προς τους μετόχους της.

4.4. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και των φορολογικών βάσεων των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και υπολογίζονται με την χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να ισχύουν στις χρήσεις, κατά τις οποίες αναμένεται να αναστραφούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστέες διαφορές . Σύμφωνα με το Νόμο 4334/2015 που δημοσιεύτηκε τη 16/7/2015 και το Ν. 4336/2015 που δημοσιεύτηκε τη 14/8/2015, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων στην Ελλάδα ανέρχεται σε 29%, και η προκαταβολή φόρου εισοδήματος σε 100% με ισχύ από 1/1/2015.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Αναβαλλομένη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Τα συμψηφισμένα ποσά του Ομίλου σε ευρώ είναι τα παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα	(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(639.322)	16.179	-	(623.143)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(2.005)	498	-	(1.507)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	37.542	781	-	38.323

Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	-	31	-	31
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	139.591	5.961	11.625	157.176
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	367	(608)	-	(241)
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	2.479	4.263	-	6.742
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(461.349)**	**27.105**	**11.625**	**(422.619)**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	**Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017**	**(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα**	**(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση**	**Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017**
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(623.143)	19.435	-	(603.709)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(1.507)	941	-	(566)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	38.323	13.071	-	51.394
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	31	5	-	37
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	157.176	6.423	5.320	168.918
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	(241)	(176)	-	(417)
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	6.742	(13.262)	-	(6.520)
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(422.619)**	**26.437**	**5.320**	**(390.863)**

Τα συμψηφισμένα ποσά της Εταιρίας σε ευρώ είναι τα παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	**Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016**	**(Χρέωση) /Πίστωση στα αποτελέσματα**	**(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση**	**Υπόλοιπο κλεισίματός την 31/12/2016**
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(560.582)	10.001		(550.581)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(1.480)	596		(884)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	18.864	(9.980)		8.883
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	-	31		31
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	48.620	1.278	4.196	54.094
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	2.479	4.263		6.742
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(492.099)**	**6.189**	**4.196**	**(481.714)**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	**Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017**	**(Χρέωση) /Πίστωση στα αποτελέσματα**	**(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση**	**Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017**
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(550.581)	12.390		(538.191)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(884)	540		(344)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	8.883	21.585		30.469
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	31	5		37
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	54.094	1.562	1.048	56.704
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	6.742	(13.260)		(6.518)
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(481.714)**	**22.823**	**1.048**	**(457.843)**

4.5. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

Οι Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Δοσμένες Εγγυήσεις	5.994	5.994	2.285	2.285
Γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμα	45.600	61.457	34.378	18.655
Καθαρή Λογιστική Αξία	**51.594**	**67.451**	**36.663**	**20.940**

4.6. Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εμπορεύματα	2.248.288	2.194.509	1.104.265	1.111.240
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή, υποπροϊόντα και υπολείμματα	209.998	318.567	209.998	318.567
Πρώτες Ύλες και λοιπά αναλώσιμα	1.192.737	1.068.373	1.192.737	1.068.373
Σύνολα	**3.651.023**	**3.581.450**	**2.507.000**	**2.498.181**

Δεν υπάρχουν ενεχυριασμένα αποθέματα. Δεν υπάρχουν απαξιωμένα αποθέματα που να χρήζουν απομείωσης.

4.7. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εμπορικές Απαιτήσεις από τρίτους	11.942.287	10.712.659	5.035.607	5.012.984
Εμπορικές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη			8.299	0
Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο	0	58.705	0	0
Γραμμάτια Εισπρακτέα	419.733	625.201	170.673	253.708
Επιταγές Μεταβιβασμένες	1.143.211	1.302.494	558.554	762.514
Επιταγές Εισπρακτέες	189.260	285.392	116.296	145.592
Σύνολο απαιτήσεων	**13.694.490**	**12.984.450**	**5.889.429**	**6.174.798**
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(1.078.494)	(1.074.444)	(661.352)	(665.201)
Καθαρές Εμπορικές Απαιτήσεις	**12.615.996**	**11.910.006**	**5.228.077**	**5.509.597**

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Οι μεταβιβασμένες επιταγές έχουν δοθεί προς εξασφάλιση του τραπεζικού δανεισμού.

Η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις κατά τη διάρκεια των χρήσεων έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπο ανοίγματος	**1.074.444**	**1.014.160**	**665.201**	**656.344**
Πρόσθετες προβλέψεις	7.899	60.284	0	8.857
Αντιστροφή προβλέψεων	(3.850)	0	(3.850)	0
Υπόλοιπο κλεισίματος	**1.078.494**	**1.074.444**	**661.352**	**665.201**

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει επί συνεχούς βάσης τις εμπορικές απαιτήσεις με αυστηρά κριτήρια και στα πλαίσια αυτά δεν κρίθηκε σκόπιμη η δημιουργία πρόσθετης πρόβλεψης πέρα της παραπάνω επί των ανωτέρω απαιτήσεων.

Η χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρίας έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	5.266.189	4.340.156	2.112.646	2.058.778
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:				
< 90 ημέρες	2.310.036	1.455.248	605.381	547.162
91 - 180 ημέρες	472.908	1.210.295	165.361	189.161
181 - 360 ημέρες	3.090.896	1.224.276	1.536.720	526.194
> 360 ημέρες	1.475.968	3.680.030	807.969	2.188.302
Σύνολο	**12.615.997**	**11.910.006**	**5.228.077**	**5.509.597**

Για τις επισφάλειες οι οποίες βρίσκονται σε καθυστέρηση και δεν έχουν απομειωθεί, ο Όμιλος έχει εντείνει τις διαδικασίες είσπραξής τους και σε περίπτωση που δεν επιφέρουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, προτίθεται να κινηθεί δικαστικά.

4.8. Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Προκαταβολές σε προσωπικό	69.666	81.752	27.707	38.456
Χρεώστες διάφοροι	466.380	82.569	156.825	40.714
Απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες	118	159	6	47
Απαιτήσεις από προμηθευτές - πιστωτές	680.274	731.322	571.208	619.384
Έξοδα επόμενων χρήσεων	63.645	65.938	20.099	22.140
Απαιτήσεις από Ελληνικό Δημόσιο	503.866	1.451.537	3.837	577.868
Απαιτήσεις από Φ.Π.Α.	3.072	3.655	3.072	3.072
Λοιπές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	525.015	506.117	525.015	506.117
Σύνολα	**2.312.035**	**2.923.048**	**1.307.770**	**1.807.798**

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Για όλες τις απαιτήσεις του Ομίλου έχει πραγματοποιηθεί εκτίμηση των ενδείξεων για τυχόν απομείωση τους και δεν συντρέχει σχετική περίπτωση.

Οι «Λοιπές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη» αναφέρονται σε δάνειο που έχει δώσει η Εταιρία προς τη συνδεδεμένη της ΑΒΕΤΕΛ Α.Ε., βάσει σύμβασης που υπεγράφη μεταξύ των μερών το 2011. Η Πίστωση είναι αόριστης διάρκειας και υπό την επιφύλαξη των όρων της Σύμβασης Πίστωσης περί καταγγελίας, αναστολής και λήξης της πίστωσης. Οι τόκοι υπολογίζονται βάση του ισχύοντος δικαιοπρακτικού επιτοκίου. Το ανοιχτό ποσό του δανείου που έχει δώσει η Εταιρία ανέρχεται την 31/12/2017 στο ποσό των € 525.015.

4.9. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016
Υπόλοιπο ανοίγματος	**161**	**270**
Κέρδη/ ζημιές) από αποτίμηση εύλογης αξίας	(19)	(109)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**143**	**161**

Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία αφορούν μετοχές και warrants της "Εθνικής Τράπεζας" εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

4.10. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα αντιπροσωπεύουν μετρητά στα ταμεία του Ομίλου και της Εταιρίας και τραπεζικές καταθέσεις διαθέσιμες σε πρώτη ζήτηση και αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2016	31/12/2015
Διαθέσιμα στο ταμείο	6.549	9.522	501	611
Διαθέσιμα στις τράπεζες	396.392	312.879	131.542	129.174
Σύνολο	**402.942**	**322.401**	**132.043**	**129.785**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε €	353.371	321.342	82.472	128.726
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε ξένο νόμισμα	49.571	1.058	49.571	1.058
Σύνολο	**402.942**	**322.401**	**132.043**	**129.785**

Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια που βασίζονται στα μηνιαία επιτόκια καταθέσεων τραπεζών.

4.11. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύεται ως ακολούθως:

	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία	Αξία κοινών μετοχών
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	**218.520**	**7,45**	**1.627.974**
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2017	**231.900**	**7,45**	**1.727.655**

Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν εξοφληθεί πλήρως.

Με την από 16.10.2017 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας αυξήθηκε κατά το ποσό των ενενήντα εννέα χιλιάδων εξακοσίων ογδόντα ενός Ευρώ (99.681 €) με έκδοση δεκατριών χιλιάδων τριακοσίων ογδόντα 13.380 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας 7,45 η κάθε μία.

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Εταιρίας που πραγματοποιήθηκε την 30/6/2017 αποφασίστηκε η διανομή μερίσματος € 469.818 προς τους μετόχους της Εταιρίας.

Για τη χρήση 2017 το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει τη διανομή μερίσματος στους μετόχους της Εταιρείας από φορολογηθέντα κέρδη προηγούμενων χρήσεων. Η εν λόγω απόφαση τελεί υπό την Έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

4.12. Λοιπά αποθεματικά

Τα Λοιπά Αποθεματικά αφορούν τακτικό αποθεματικό που έχει σχηματιστεί σε προηγούμενες χρήσεις. Αναλυτικά έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Τακτικό Αποθεματικό	464.821	464.821	429.422	429.422

4.13. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με την Ελληνική εργατική νομοθεσία, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωση στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησής τους. Το ύψος των αποζημιώσεων ποικίλει ανάλογα με τον μισθό, τα έτη υπηρεσίας και τον τρόπο της αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση) του εργαζομένου. Υπάλληλοι, που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση. Σε περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης καταβάλλεται εφάπαξ αποζημίωση του Ν.2112/20. Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως υποχρέωση την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης.

Ο Όμιλος χρεώνει τα αποτελέσματα για δεδουλευμένες παροχές σε κάθε περίοδο με αντίστοιχη αύξηση της συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Οι πληρωμές παροχών που διενεργούνται στους συνταξιοδοτούμενους κάθε περίοδο χρεώνονται έναντι αυτής της υποχρέωσης.

Ο Όμιλος ανέθεσε σε αναγνωρισμένους ανεξάρτητους μελετητές-αναλογιστές, να πραγματοποιήσουν εκτίμηση για τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την υποχρέωση του να καταβάλει αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης.

Η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	582.537	542.046	195.530	186.531

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**542.046**	**481.406**	**186.531**	**167.655**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	25.072	22.261	7.368	6.150
Έξοδο τόκων	9.757	9.628	3.358	3.353
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	13.153	6.937	773	967
Παροχές πληρωθείσες εντός του τρέχοντος έτους	(25.835)	(18.271)	(6.113)	(6.064)
Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες στην υποχρέωση.	18.344	40.085	3.613	14.470
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**582.537**	**542.046**	**195.530**	**186.531**

Οι σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση είναι οι ακόλουθες:

	31/12/2017	31/12/2016
Προεξοφλητικό επιτόκιο της 31ης Δεκεμβρίου	1,70%	1,80%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2,00%	2,00%
Πληθωρισμός	2,00%	2,00%

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	25.072	22.261	7.368	6.150
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	9.757	9.628	3.358	3.353
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	13.153	6.937	773	967
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**47.982**	**38.826**	**11.499**	**10.470**

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Αναλογιστικό κέρδος(ζημιά) στην υποχρέωση λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	(11.480)	(18.500)	(3.237)	(6.587)
Αναλογιστικό κέρδος(ζημιά) στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	(6.864)	(21.584)	(376)	(7.883)
Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες στην υποχρέωση.Καταχώρηση στο OCI	**(18.343)**	**(40.085)**	**(3.613)**	**(14.470)**

Μεταβολές στην Υποχρέωση της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στον ισολογισμό κατά την αρχή της χρήσης	542.046	481.406	186.531	167.655
Εισφορές πληρωθείσες Εργοδότη	(25.835)	(18.271)	(6.113)	(6.064)
Δαπάνη προς καταχώρηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	47.982	38.825	11.499	10.470
Ποσό που καταχωρείται στο OCI	18.343	40.085	3.613	14.470
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στον ισολογισμό κατά το τέλος της χρήσης	**582.537**	**542.046**	**195.530**	**186.531**

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	+0,5%	-0,5%	+0,5%	-0,5%
31/12/2017				
Προεξοφλητικό επιτόκιο	530.959	640.373	178.218	214.943
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	638.991	531.631	214.479	178.443
31/12/2016				
Προεξοφλητικό επιτόκιο	435.293	533.444	149.795	183.571
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	532.475	435.655	183.238	149.919

Η ανάλυση ευαισθησίας πραγματοποιήθηκε αλλάζοντας μια παράμετρο κάθε φορά χωρίς να αλλάζουν οι υπόλοιπες. Η πραγματική μεταβολή ενδέχεται να είναι διαφορετική από αυτή που παρουσιάζεται, καθώς είναι απίθανο να προκύψει μια μεταβολή σε μια αναλογιστική παραδοχή

χωρίς ταυτόχρονη επίδραση σε κάποια άλλη, αφού κάποιες από τις αναλογιστικές παραδοχές σχετίζονται μεταξύ τους.

4.14. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Λοιποί μακροπρόθεσμοι φόροι (πλην φόρου εισοδήματος)	676.501	1.160.771	250.253	644.858
Σύνολο	**676.501**	**1.160.771**	**250.253**	**644.858**

Ο Όμιλος και η Εταιρία ρύθμισαν οφειλές τους προς τις Δημόσιες Φορολογικές Αρχές. Οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούσαν την αποπληρωμή των οφειλόμενων υπολοίπων σε 100 δόσεις. Το μακροπρόθεσμο μέρος τω εν λόγω υποχρεώσεων περιλαμβάνεται στο εν λόγω κονδύλι.

4.15. Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και οι λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Προμηθευτές Εσωτερικού	562.324	538.387	311.608	336.354
Προμηθευτές Εξωτερικού	533.173	468.845	511.106	452.378
Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)	1.779.776	1.201.787	727.228	516.767
Εμπορικές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	0	0	6.999	13.673
Σύνολο	**2.875.274**	**2.209.019**	**1.556.941**	**1.319.173**

4.16. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Τέλος επιτηδεύματος	1.800	4.225	0	0
Φόρος εισοδήματος	96.743	1.016.410	0	0
Σύνολο	**98.543**	**1.020.635**	**0**	**0**

4.17. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μισθοί και ημερομίσθια πληρωτέα	227.149	197.819	70.553	56.429
Προκαταβολές πελατών	2.641.771	2.295.520	2.035.957	1.919.183
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	701.897	706.671	219.853	197.356
Λοιποί φόροι (πλην φόρου εισοδήματος)	1.616.431	1.456.477	68.541	252.381
Δεδουλευμένα έξοδα	7.481	3.778	1.139	1.272
Υποχρεώσεις από Φόρο Προστιθέμενης	631.575	474.307	132.800	152.099

Αξίας				
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	0	0	0	1.281.313
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	994.436	878.083	331.824	116.903
Σύνολο	**6.820.741**	**6.012.656**	**2.860.668**	**3.976.936**

Στους Λοιπούς φόρους περιλαμβάνονται φορολογικές υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο που έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις δόσεων, πληρωτέες το επόμενο έτος.

Ο Όμιλος και η Εταιρία ρύθμισαν οφειλές τους προς τις Δημόσιες Φορολογικές Αρχές. Οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούσαν την αποπληρωμή των οφειλόμενων υπολοίπων σε 100 δόσεις. Το μακροπρόθεσμο μέρος των εν λόγω υποχρεώσεων περιλαμβάνεται στη § 4.14.

4.18. Δανειακές Υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
Ποσά σε €	**31/12/2017**	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Τραπεζικός δανεισμός	3.625.832	3.937.847	2.123.906	2.369.735
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**3.625.832**	**3.937.847**	**2.123.906**	**2.369.735**

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια δανεισμού του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	**ΕΤΑΙΡΙΑ**
31/12/2016	6,9%	7,0%
31/12/2017	6,3%	6,5%

Οι όροι των δανείων προβλέπουν τον υπολογισμό του επιτοκίου, πληρωμής και προπληρωμής του δανείου καθώς και περιπτώσεις καταγγελίας.

Προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων της εταιρίας έχουν δοθεί εγγυήσεις που αναφέρονται στη §4.30.2.

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων Ομίλου και της Εταιρίας (σε έτη) είναι οι εξής:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**	**ΕΤΑΙΡΙΑ**
Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2017:		
Έως 1 έτους	3.625.832	2.123.906
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	0	0
Σύνολα	**3.625.832**	**2.123.906**

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**	**ΕΤΑΙΡΙΑ**
Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2016:		
Έως 1 έτους	3.937.847	2.369.735
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	0	0
Σύνολα	**3.937.847**	**2.369.735**

4.19. Πωλήσεις

Οι πωλήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2017	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Πωλήσεις εμπορευμάτων	1.773.973	2.097.419	1.643.470	1.950.326
Πωλήσεις προϊόντων	3.096.389	3.247.418	3.101.149	3.257.198
Πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων	277.660	366.207	333.104	406.759

Πωλήσεις υπηρεσιών	10.725.746	9.686.978	477.467	300.653
Σύνολα	**15.873.768**	**15.398.023**	**5.555.191**	**5.914.937**

4.20. Κόστος Πωλήσεων

Το κόστος πωληθέντων του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύεται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2017	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	4.172.422	4.419.691	3.301.807	3.734.815
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.413.030	2.318.021	281.454	287.812
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	1.640.607	1.433.397	70.621	64.967
Παροχές τρίτων	35.779	35.795	131	0
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	28.075	18.216	0	0
Έξοδα για ασφάλιστρα	53.701	69.016	5.335	8.099
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	150.535	120.236	2.841	5.051
Φόροι και τέλη	12.563	11.372	0	0
Διάφορα έξοδα	1.850.373	883.613	101.421	96.644
Έξοδα ταξιδίων	215.292	246.167	6.704	3.978
Έξοδα προβολής	496	114	41	0
Αποσβέσεις	70.646	70.490	14.352	14.773
Έξοδα μεταφορών	267.056	196.518	4.536	1.500
Συνταξιοδοτικές παροχές	26.070	20.090	1.810	1.780
Σύνολο	**10.936.643**	**9.842.735**	**3.791.052**	**4.219.419**

4.21. Έξοδα Διοίκησης

Τα έξοδα διοίκησης του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2017	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.023.234	530.222	446.101	246.032
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	106.398	171.986	61.596	126.877
Παροχές τρίτων	91.668	98.360	23.480	26.705
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	34.370	25.213	1.275	924
Έξοδα για ασφάλιστρα	20.714	22.074	11.183	11.691
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	50.069	24.013	29.167	13.320
Φόροι και τέλη	21.178	23.988	12.407	13.101
Διάφορα έξοδα	31.951	24.531	14.497	11.826
Έξοδα ταξιδίων	67.752	62.789	54.543	57.737
Έξοδα προβολής	14.169	12.550	6.900	8.946
Αποσβέσεις	93.392	85.370	70.397	63.132
Έξοδα μεταφορών	113.932	50.714	70.038	31.883
Συνταξιοδοτικές παροχές	6.255	3.712	2.800	1.694
Συνδρομές	2.757	4.055	1.517	2.460
Σύνολο	**1.677.838**	**1.139.576**	**805.900**	**616.327**

Κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2016, ο νόμιμος ελεγκτής χρέωσε για τον τακτικό και φορολογικό έλεγχο των ετήσιων εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας: €16.881.

4.22. Έξοδα Διάθεσης

Τα έξοδα διάθεσης του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	653.693	651.195	452.570	440.105
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	83.456	71.056	76.221	68.919
Παροχές τρίτων	42.992	50.025	36.044	43.595
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	43.581	43.938	33.436	36.143
Έξοδα για ασφάλιστρα	6.851	9.501	6.511	9.385
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	10.972	9.959	9.057	7.844
Φόροι και τέλη	8.350	9.750	7.798	7.011
Διάφορα έξοδα	54.252	55.194	77.062	80.050
Έξοδα ταξιδίων	64.627	62.763	48.094	47.083
Έξοδα προβολής	82.471	70.888	82.098	70.888
Αποσβέσεις	41.174	40.349	38.791	38.016
Έξοδα μεταφορών	155.685	145.589	150.048	135.403
Συνταξιοδοτικές παροχές	5.281	5.016	2.913	3.264
Προμήθειες	15.058	19.475	15.058	19.475
Συνδρομές	2.407	1.686	2.407	1.686
Σύνολο	**1.270.850**	**1.246.384**	**1.038.109**	**1.008.869**

4.23. Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης

Τα έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	95.479	52.967	95.479	52.967
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	0	40.780	0	40.780
Παροχές τρίτων	647	573	647	573
Φόροι και τέλη	1.445	1.448	1.445	1.448
Διάφορα έξοδα	691	0	691	0
Έξοδα ταξιδίων	2.344	0	2.344	0
Αποσβέσεις	652	699	652	699
Έξοδα μεταφορών	64	18	64	18
Συνταξιοδοτικές παροχές	619	379	619	379
Σύνολο	**101.941**	**96.864**	**101.941**	**96.864**

4.24. Λοιπά Έσοδα – Έξοδα Εκμετάλλευσης

Τα «Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης» του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Έσοδα από επιχορηγήσεις / επιδοτήσεις	0	29.765	0	29.765
Κέρδη από πώληση παγίων	691	2.956	363	0
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων.		0	48.000	48.000
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	3.850	0	3.850	0
Συναλλαγματικές διαφορές.	66.001	88.936	65.003	86.789
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**70.542**	**121.657**	**117.216**	**164.555**

Τα «Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης» του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Λοιποί φόροι τέλη, πρόστιμα και προσαυξήσεις	136.063	163.967	35.914	54.183
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	5.689	17.394	3.134	16.330
Διαγραφή Απαιτήσεων	34.709	595.615	0	186.941
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	7.899	60.284	0	8.857
Ζημιές από την πώληση, διαγραφή ενσώματων παγίων	3.355	1.105	363	0
Συναλλαγματικές διαφορές	132.186	74.367	131.360	73.945
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**319.902**	**912.732**	**170.771**	**340.256**

4.25. Χρηματοοικονομικά Έξοδα- Έσοδα

Στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρίας περιλαμβάνονται:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Τόκοι λοιπών μακροπρόθεσμων δανείων	0	504	0	504
Τόκοι και έξοδα βραχυπρόθεσμων δανείων	262.295	339.884	156.163	205.880
Προμήθειες τραπεζών	43.600	55.608	22.247	33.033
Χρηματοοικονομικό κόστος παροχών προσωπικού	9.757	9.628	3.358	3.353
Προμήθειες Εγγυητικών Επιστολών	6.779	4.243	3.677	2.918
Λοιπά έξοδα τραπεζών	26.010	23.929	20.157	19.683
Τόκοι και έξοδα υποχρεώσεων προς ασφαλιστικά ταμεία	19.429	22.329	6.252	5.910
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	**367.870**	**456.124**	**211.852**	**271.281**

Οι τόκοι χορηγούμενων δανείων αφορούν το δάνειο που έχει χορηγήσει η Εταιρία σε συνδεδεμένη της. Σχετική αναφορά στη § 4.9.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Έσοδα τόκων τραπεζών	99	2.409	66	2.120
Τόκοι χορηγούμενων δανείων	26.198	25.270	26.198	25.270
Έσοδα τόκων πελατών	41.363	23.626	23.488	14.323
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**67.660**	**51.305**	**49.752**	**41.713**

4.26. Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων

Στις εν λόγω ζημιές του Ομίλου και της Εταιρίας περιλαμβάνονται:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Κέρδη/ (ζημιές) εύλογης αξίας λοιπών χρηματοοικον. στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	19	109	19	109
Σύνολο λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων	**19**	**109**	**19**	**109**

4.27. Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύεται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Τρέχον έξοδο φόρου	(560.293)	(897.286)	0	0
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	26.437	27.104	22.823	6.189
Σύνολο φόρου εισοδήματος συνεχιζόμενης δραστηριότητας	**(533.857)**	**(870.181)**	**22.823**	**6.189**
Κέρδη προ Φόρων (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)	1.336.907	1.876.462	1.027.516	993.079
Συντελεστής Φόρου	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου	**387.703**	**544.174**	**297.980**	**287.993**
Προ/γές για εισοδήματα που δεν υπόκεινται σε φορολογία				
- Αφορολόγητα εισοδήματα	0	0	(413.250)	(413.250)
- Συμψηφισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	0	(9.346)	0	0
- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ.φορολ.απαίτ.	73.995	51.267	73.995	51.267
Προ/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς				
- Μη εκπιπτώμενες δαπάνες	72.067	283.372	18.452	67.801
- Λοιπά	91	714	0	0
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπεισών δραστηριοτήτων)	**533.857**	**870.181**	**(22.823)**	**(6.189)**

Σύμφωνα με το Νόμο 4334/2015 που δημοσιεύτηκε τη 16/7/2015 και το Ν. 4336/2015 που δημοσιεύτηκε τη 14/8/2015, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων στην Ελλάδα διαμορφώθηκε σε 29%.

4.28. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρίας ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Στο εν λόγω επίπεδο περιλαμβάνονται επενδύσεις των οποίων ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίζεται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (επιχειρησιακό πλάνο πενταετίας), χρησιμοποιώντας ωστόσο και παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (Beta, Net Debt/Enterprise Value πανομοιότυπων εταιριών του εκάστοτε κλάδου όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του WACC).

Ο Όμιλος εφαρμόζει το Δ.Π.Χ.Α. 7 που απαιτεί την γνωστοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω ιεράρχησης τριών επιπέδων:

Επίπεδο 1: Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση η αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές.

Επίπεδο 2: Τεχνικές αποτίμησης βασιζόμενες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές για παρόμοια στοιχεία.

Επίπεδο 3: Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές.

Ο Όμιλος την 31/12/2017, κατέχει «Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», που αποτελούνται από μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η αξία αυτών την 31/12/2017 ανέρχεται σε € 142,88 (αναφορά στη § 4.9). Τα χρηματοοικονομικά αυτά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται σε εύλογες αξίες και κατατάσσονται στο επίπεδο 1, με βάση τη τεχνική αποτίμησης τους.

Η εύλογη αξία των κατωτέρω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας προσεγγίζει την λογιστική αξία τους:

- Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις
- Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού
- Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές
- Δανειακές Υποχρεώσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

4.29. Παροχές Προσωπικού

Ο μέσος αριθμός των εργαζομένων του Ομίλου και της Εταιρίας ήταν:

Αριθμός εργαζομένων	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μισθωτοί	161	157	45	44

Οι παροχές προσωπικού αναλύονται ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μισθοί, ημερομίσθια και επιδόματα	3.320.510	2.788.661	1.024.914	810.766
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	798.289	728.866	232.495	204.401
Συνταξιοδοτικές παροχές	38.226	29.198	8.141	7.117
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	66.636	34.878	18.196	11.749
Σύνολο κόστους εργαζομένων	**4.223.661**	**3.581.603**	**1.283.746**	**1.034.033**

4.30. Δεσμεύσεις και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

4.30.1. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία του Ομίλου και της Εταιρίας.

Αναφορικά με την χρήση του 2010 για την οποία η εταιρεία δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 97 του Ν. 4446/2016 ορίζεται ότι «οι προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξεων διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου και κάθε άλλης πράξης επιβολής φόρου, τελών, προστίμων ή εισφορών που λήγουν την 31.12.2016 παρατείνονται κατά ένα (1) έτος από τη λήξη τους για υποθέσεις για τις

οποίες έχουν εκδοθεί, κατά τη δημοσίευση του παρόντος ή θα εκδοθούν μέχρι την 31.12.2017 εισαγγελικές παραγγελίες, εντολές ελέγχου, έρευνας ή επεξεργασίας ή εντολές και αιτήματα διερεύνησης από δικαστική ή φορολογική ή ελεγκτική αρχή καθώς και από την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης». Συνεπώς, η χρήση 2010 εκτιμάται ότι έχει ελεγχθεί και κλείσει οριστικά, καθώς η εταιρεία δεν είχε και δεν έχει καμία κοινοποίηση πράξης ελέγχου από Φορολογική Αρχή».

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2014, η μητρική Εταιρία και η θυγατρική ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΑΕ, υπόκεινται σε φορολογικό έλεγχο από Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο σύμφωνα με την παρ.5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994, και έλαβαν Πιστοποιητικό Φορολογικής Συμμόρφωσης με Σύμφωνη Γνώμη χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές.

Για να θεωρηθεί η χρήση 2011 περαιωμένη φορολογικά, πρέπει να ισχύσουν τα οριζόμενα στην παρ. 1α του άρθρου 6 της ΠΟΛ 1159/2011. Για τις χρήσεις 2012 και μετέπειτα, από τις επιχειρήσεις που έχουν ελεγχθεί από Νόμιμους Ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία για την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων επιλέγονται για έλεγχο υποθέσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει. Ο εν λόγω έλεγχος δύναται να πραγματοποιηθεί εντός του χρόνου που ισχύει το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξεων προσδιορισμού φόρου.

Για τις χρήσεις 2015 - 2016 οι Εταιρίες του Ομίλου, λόγω της υπαγωγής τους στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α παραγρ. 1 Ν.4174/2013, έλαβαν Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης με Γνώμη χωρίς επιφύλαξη.

Για τη χρήση 2017 οι Εταιρίες του Ομίλου έχουν αποδεχθεί τον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 65α του Ν.4174/2013. Οι εν λόγω έλεγχοι βρίσκονται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2017. Αν μέχρι την ολοκλήρωση των φορολογικών ελέγχων προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις, εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.
Στον παρακάτω πίνακα αναγράφονται οι ανέλεγκτες χρήσεις των εταιριών του Ομίλου:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε.	2015 έως 2017
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΑΕ	2015 έως 2017
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΑΕ	2011 έως και 2017
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ	2011 έως και 2017

4.30.2. Δεσμεύσεις

Οι εγγυήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Εγγυήσεις	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Σύνολο εγγυητικών επιστολών	**139.033**	**80.627**	**62.759**	**37.831**

Επιπλέον, προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων έχουν δοθεί οι κάτωθι εξασφαλίσεις:

Εμπράγματα βάρη	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Υποθήκες	858.000	858.000	650.000	650.000
Επιταγές Μεταβιβασμένες	1.143.211	1.302.494	558.554	762.514
Δεσμευμένες καταθέσεις	6.863	18.481	4.001	7.631
Σύνολο εμπράγματων βαρών	**2.008.074**	**2.178.975**	**1.212.555**	**1.420.145**

Προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων που έχει η Εταιρία (§4.18) έχει προσημειωθεί το ακίνητο της στην οδό Σερρών 7 – 11 στην Αθήνα. Η αξία της προσημείωσης ανέρχεται σε €650.000.
Επιπλέον, η μητρική Εταιρία έχει παράσχει εταιρική εγγύηση υπέρ της θυγατρικής Εταιρίας Πετροτέκ ΑΕ για την εξασφάλιση του δανεισμού της.

4.30.3. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Τα μελλοντικά ελάχιστα εισπρακτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εντός 1 έτους	36.000	36.000	36.000	36.000
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	144.000	144.000	144.000	144.000
Άνω των 5 ετών	102.000	138.000	102.000	138.000
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις έσοδο	**282.000**	**318.000**	**282.000**	**318.000**

Τα μελλοντικά ελάχιστα πληρωτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εντός 1 έτους	60.639	59.039	0	0
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	153.461	168.300	0	0
Άνω των 5 ετών	102.000	138.000	0	0
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	**316.100**	**365.338**	**0**	**0**

4.31. Αμοιβές και Λοιπές Παροχές Διευθυντών

Οι αμοιβές και παροχές των διευθυντών του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	692.582	405.191	265.777	124.640
Αριθμός Βασικών Διευθυντικών Στελεχών	11	10	4	4

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη της Εταιρίας (και τις οικογένειές τους).

4.32. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Παρακάτω παρουσιάζονται οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Πωλήσεις Εμπορευμ/των / υπηρεσίες				
Θυγατρικές	-	-	130.051	118.651
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	28.166	28.330	17.581	23.960

Σύνολα	**28.166**	**28.330**	**147.632**	**142.612**
Λοιπά Έσοδα / Έξοδα				
Θυγατρικές	-	-	48.000	48.000
Σύνολα	**-**	**-**	**48.000**	**48.000**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα / Έξοδα				
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	26.198	25.270	26.198	25.270
Σύνολα	**26.198**	**25.270**	**26.198**	**25.270**
Αγορές Εμπορευμάτων / Υπηρεσιών				
Θυγατρικές			41.646	42.519
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	259.077	100.406	8.239	14.158
Σύνολα	**259.077**	**100.406**	**49.885**	**56.677**

Και

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2017	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Απαιτήσεις				
Θυγατρικές	-	-	41.227	-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	1.320.288	1.123.104	1.318.753	1.109.248
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	-	47.727	-	13..372
Σύνολα	**1.320.288**	**1.170.831**	**1.359.980**	**1.122.620-**
Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές	-	-	6.999	1.412.411
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	140.384	98.542	-	-
Σύνολα	**140.384**	**98.542**	**6.999**	**1.412.411**

Οι παραπάνω συναλλαγές και τα υπόλοιπα, προέρχονται από εμπορικές συναλλαγές.

5. Σκοποί και πολιτική διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο πιστωτικός κίνδυνος και κίνδυνος ρευστότητας.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, δικαιώματα υπερανάληψης σε τράπεζες, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, και υποχρεώσεις από μισθώσεις.

Ο Όμιλος εφαρμόζει πρόγραμμα διαχείρισης των παραπάνω κινδύνων. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του ομίλου στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του, που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από την Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου. Η διαδικασία που θα ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

5.1. Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου

Η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων				
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	2.312.035	2.923.048	1.307.770	1.807.798
Ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	402.942	322.401	132.043	129.785
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο	143	162	143	162
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	12.615.996	11.910.007	5.228.077	5.509.597
Σύνολο	**15.331.117**	**15.155.617**	**6.668.032**	**7.447.341**

Ορισμένες από τις απαιτήσεις των πελατών και λοιπών εμπορικών απαιτήσεων που δεν έχουν υποστεί απομείωση βρίσκονται σε καθυστέρηση. Η ενηλικίωση των απαιτήσεων αυτών παρατίθεται ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2017	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Εντός 3 μηνών	2.310.036	1.455.248	605.381	547.162
Από 3 έως 6 μήνες	472.908	1.210.295	165.361	189.161
Από 6 μήνες έως 1 έτος	3.090.896	1.224.276	1.536.720	526.194
Πάνω από 1 έτος	1.475.968	3.680.030	807.969	2.188.302
Σύνολο	**7.349.808**	**7.569.851**	**3.115.431**	**3.450.819**

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στα control του πιστωτικού ελέγχου. Όπου είναι διαθέσιμες με λογικό κόστος, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους πελάτες. Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνεργάζεται μόνο με αξιόπιστους πελάτες.

Η διοίκηση του Ομίλου θεωρεί ότι όλα τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν έχουν απομειωθεί σε προηγούμενες ημερομηνίες σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων και των οφειλομένων.

Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Ο πιστωτικός κίνδυνος για απαιτήσεις ρευστοποιήσιμες καθώς και για άλλα βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά στοιχεία θεωρείται αμελητέος.

5.2. Ανάλυση συναλλαγματικού κινδύνου

Συναλλαγματικός κίνδυνος υφίσταται για αγορές που πραγματοποιούνται σε Δολάριο Αμερικής και Λίρα Αγγλίας. Ο εν λόγω κίνδυνος είναι σχετικά χαμηλός για τον Όμιλο, καθώς η πολιτική του είναι η αποφυγή μεγάλων πιστώσεων σε οφειλές σε ξένο νόμισμα.

Οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα, μετατρεπόμενες σε Ευρώ με την ισοτιμία κλεισίματος αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΙΑ			
	31/12/2017		31/12/2016		31/12/2017		31/12/2016	
	GBP	USD	GBP	USD	GBP	USD	GBP	USD
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	942.383	-	782.841	0	942.383	0	782.841
Χρημ/κές υποχρεώσεις	29.924	248.074	18.853	157.089	19.515	248.553	8.054	155.472
Βραχυχρόνια έκθεση	**29.924**	**1.190.457**	**18.853**	**939.930**	**19.515**	**1.190.936**	**8.054**	**938.313**

Υποθέτουμε ότι κατά την 31η Δεκεμβρίου πραματοποιείται μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία Ευρώ / Ξένου Νομίσματος της τάξεως του +/-10%. Σε περίπτωση όπου το Ευρώ ανατιμηθεί ή υποτιμηθεί κατά τα ανωτέρω ποσοστά, τότε η επίπτωση στο αποτέλεσμα της χρήσης και στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	31/12/2017				31/12/2016			
	GBP		USD		GBP		USD	
	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(2.720)	3.325	(108.223)	132.273	(1.714)	2.095	(85.448)	104.437
Καθαρή Θέση	(1.931)	2.361	(76.839)	93.914	(1.217)	1.487	(60.668)	74.150

Σε περίπτωση όπου το Ευρώ ανατιμηθεί ή υποτιμηθεί κατά τα ανωτέρω ποσοστά, τότε η επίπτωση στο αποτέλεσμα της χρήσης και στα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρίας έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	31/12/2017				31/12/2016			
	GBP		USD		GBP		USD	
	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(1.774)	2.168	(108.267)	132.326	(732)	895	(85.301)	104.257
Καθαρή Θέση	(1.260)	1.540	(76.870)	93.952	(520)	635	(60.564)	74.022

5.3. Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας της με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά για να καλύψει ανάγκες ρευστότητας για περιόδους έως 30 ημερών. Τα κεφάλαια για τις μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας εξασφαλίζονται πρόσθετα από κεφάλαιο κίνησης δανειακών λογαριασμών. Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου αναλύεται ως εξής:

31/12/2017				
Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	άνω των 5 ετών
Τραπεζικός δανεισμός	1.812.916	1.812.916	0	0
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	2.326.640	548.634	0	0

Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	98.543	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	5.338.308	1.482.433	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0	0	525.086	151.415
Σύνολο	**9.477.864**	**3.942.526**	**525.086**	**151.415**

31/12/2016				
Ποσά σε €	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**άνω των 5 ετών**
Τραπεζικός δανεισμός	1.968.923	1.968.923	0	0
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	1.695.718	513.301	0	0
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	1.020.635	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.690.150	1.322.506	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0	0	807.543	353.228
Σύνολο	**8.354.791**	**4.825.365**	**807.543**	**353.228**

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Εταιρίας αναλύεται ως εξής:

31/12/2017				
Ποσά σε €	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**άνω των 5 ετών**
Τραπεζικός δανεισμός	1.061.953	1.061.953	0	
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	1.142.085	414.856		
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις		0		
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.648.932	211.736		
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις			166.141	84.112
Σύνολο	**4.852.970**	**1.688.546**	**166.141**	**84.112**

31/12/2016				
Ποσά σε €	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**άνω των 5 ετών**
Τραπεζικός δανεισμός	1.184.868	1.184.868	0	
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	917.970	401.203		
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις		0		
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.393.433	1.583.503		
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις			448.597	196.261
Σύνολο	**4.496.270**	**3.169.574**	**448.597**	**196.261**

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

5.4. Ανάλυση ευαισθησίας κίνδυνου επιτοκίου

Οι βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις αφορούν συμβάσεις βραχυπρόθεσμου δανεισμού για ανάγκες κεφαλαίου κίνησης.

Την 31/12/2017, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό του, ο οποίος υπόκεινται σε μεταβλητό και σταθερό ποσοστό επιτοκίου. Τα

λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού και οι λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις έχουν σταθερά ποσοστά.
Παρακάτω γίνεται μια ανάλυση της επίδρασης μιας μεταβολής του επιτοκίου κατά μια ποσοστιαία μονάδα, στα αποτελέσματα της χρήσης και στην καθαρή θέση:

ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ				
	31/12/2017		**31/12/2016**	
Ποσά σε €	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**
	1%	-1%	1%	-1%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(37.818)	37.818	(49.557)	49.557
Καθαρή Θέση	(26.851)	26.851	(35.186)	35.186

ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ				
	31/12/2017		**31/12/2016**	
Ποσά σε €	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**
	1%	-1%	1%	-1%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(22.468)	22.468	(30.911)	30.911
Καθαρή Θέση	(15.952)	15.952	(21.947)	21.947

6. Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει τη δραστηριότητα της (going-concern) και
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας υπηρεσίες αναλογικά με το επίπεδο κινδύνου.

Το κεφάλαιο για τις χρήσεις αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31/12/2017	**31/12/2016**	**31/12/2017**	**31/12/2016**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.690.469	7.380.578	6.824.040	6.146.403
Πλέον: Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης	3.625.833	3.937.847	2.123.906	2.369.735
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(402.942)	(322.401)	(132.043)	(129.785)
Κεφάλαιο	**10.913.359**	**10.996.025**	**8.815.903**	**8.386.353**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.690.469	7.380.578	6.824.040	6.146.403
Πλέον: Δάνεια	3.625.833	3.937.847	2.123.906	2.369.735
Σύνολο κεφαλαίων	**11.316.301**	**11.318.425**	**8.947.946**	**8.516.138**
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	**0,96**	**0,97**	**0,99**	**0,98**

Ο Όμιλος ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει τις υποχρεώσεις της.

7. Μεταγενέστερα γεγονότα της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Δεν υπάρχει κάποιο σημαντικό γεγονός μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, το οποίο να αφορά την Εταιρεία και να χρήζει αναφοράς, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).

Αθήνα, 3 Αυγούστου 2018

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΤΟ ΜΕΛΟΣ	Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΑΛΑΣΑΣ	ΚΟΖΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 787923	Α.Δ.Τ. ΑΒ 365115	Α.Δ.Τ. ΑΙ 088783